

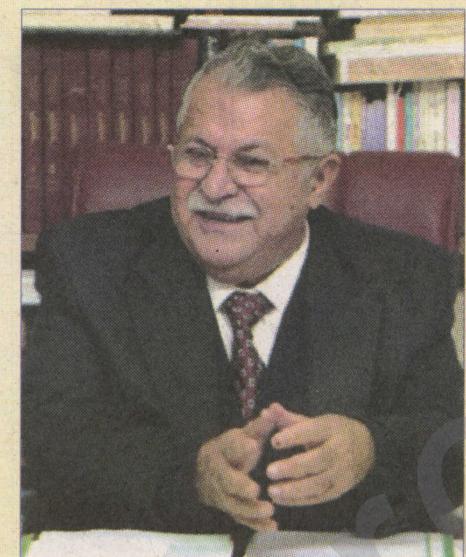
# PEYAMA kurd

Hejmar 60 | 28.10.2005

Kurdish weekly newspaper

## Serokê Iraq'a Federe Celal Talebanî:

„Berî her tişî ev cara yekê ye ku di dîrokê de DYA Serokê Kurdistana Federe Mesûd Barzanî dawet dike. Ev cara pêşîne ku di dereceyek wiha bilind de di navbera DYA û Kurdistana Iraqê de peywendî çêdibe. Serdan girînge cîmkî wê heyet bi navê Kurdistana Iraqê ji bal serok û berpirsên din ve bê pêşwazîkirin. Ev, bi awayekî ji alî DYA ve naskirina nasnameya Kurdistanâ Iraqê ye ...“



Rûpel 6

# Serokê Kurdistanê li Qesra Spî bû mîvan

Rûpel 4



D 1.50 EUR, A 1.70 EUR, B 1.70 EUR, NL 1.70 EUR, CH 2.60 SFR  
LUX 1.70 EUR, I 1.70 EUR, S 19.00 SKR, DK 14.00 DKR,  
N 16.00 NOK, GB 1.10 £, GR 1,70 EUR



4 196577 401503

60



# Kalemêrekî 70 salî birîndar bû

PK - Li Bingolê, li ber deriyê Qonaxa Hikûmetê, kalemêrekî bi navê Ahmet Kizil ket erdê û serê wî li kevirên kêleka rê ket. Di encama ketinê de serê wî bi çend ciyan şkest û ew bi seetan li hêviya hatina ambûlansê ma. Lê herçiqasî kesen li derdorê telefonî ambûlansê kirin jî, deng ji wan nehat û Ahmet Kizil li erdê ma. Piştre bi alî-kariya parêzvanê Wali û hemwelatiyê li derdora cihê bûyerê, Ahmet Kizil bi erebeya polisan birin nexweşxanê. Pişti vê bûyerê hemwelatiyê Bingolê nerazîbûna xwe ya ji bo xizmeta ambûlansê diyar kirin û wiha gotin, "Heger xebatkarê ambûlansê qîmet bidana jiyana miro-



van, ewê di dema xwe de li cihê bûyerê amade bûna, lê ew qîmetê nadin mirov.

Heger birina Ahmet Kizil xedar bûya, wê nikarîba bi seetan li hêviya ambûlansê bimîne. Pêwîste rayedar vê pirsgirêkê çareser bikin."

## Hem şivane, hem peykertaş e



PK - Li gundê Çamurlu yê girêdayî Qersê, şivanekî bi navê Metîn Dogrukartal minyatûra Dêra 12 Hewariyan ji keviran çekir.

Minyatûra ku tu cu-dabûna wê ji ya rastî tune ye, xelkê gund matmayî dihêle. Metîn Dogrukartal, kevirên ku bikaribe jibo peykerşayî bikarbîne li mala xwe kom dike û wan bi alîkariya çakûc, ternawîz û mixan serrast dike. Piştre jî ew wan keviran di çekirina peykeran de bikartine.

## Guharan têxin guhê dewarêن xwe!

PK - Li Îxdirê, li gora zagineke nû, divê temamê de wara bi guhar bin. Li gora daxuyaniya Midûriyeta Çandîniyê, wê dema vê pêkanînê heta roja 30ê Mijdara 2005an were dirêjkirin û divê temamê dewaran heta wê demê bi guhar bin. Di daxuyaniyê de behsa girîngiya vê pêkanînê tê kirin û wiha tê gotin:

"Dewarên bê guhar wê di dema xwe de neyêñ derzîki, wê muxtarêñ gund şadetnama mençî nede wan, wê bi awayekî tibbî rê li ber zêdebûna wan neyê vekirin, wê derbasî bazara sewalan nebin, wê li navendêñ giştî neyêñ serjêkirin, wê destûra wan tune be ku derkevin derveyî bajar û bajarokan û dema ku derkevin jî wê qaçax werin hesibandin û cezeyê peran li wan were birîn."

## Şivantiyê ew têr nekir, bû sûter

PK - Li Kozlûka girêdayî Batmanê, mirovekî bi navê Isa Ugurlu nanê xwe ji kevirê sütinê derdixe. Pişti ku ew ji şivantiyê aciz bû, ji xwe re kevirekî sütinê kirî, li paşıya bisiklêtikî girêda û Gund bi Gund geriya. Ew niha rojê 30 milyon pere bidest dixe û debara xwe bi hêsanî dike. Her wiha ew kîrên xwarîngehan û cabirên berberan jî tûj dike. Isa Ugurlu dibêje ku wî kevirê xwe yê sütinê li pişt bisiklêt xwe girêdaye û ew di anîn û birinê de zoriyê nakşîne. Dema ku ew kîran disute, pêwîste tekerên bisiklêt bizîvirin. Ji bo vê yekê jî ew alîkariyê ji zarokên li kolanan werdigre.

Berber, quesab û aşvanê Batmanê jî jiber tune-bûna sûteran bi çarçavan li hêviya hatina Isa dimînin. Hinek caran jî ew bixwe dişinin pey wî û kîrên xwe pê didin sütin.

## Hespeke har ew 50 metroyî kişişand



PK - Li Kozlûka girêdayî Batmanê, kurekî bi navê Sakin Aysel (13) ket ber xezeba hespeke har û 50 metroyî li pey hespê hat kişişandin. Di encama bûyerê de Sakin birîndar bû.

Sakin Ayselê ku ji gundê Akçakişlayê ye, xwest bi hespa bavê xwe hinekî bigere. Ew li hespê siwar bû û qayışa wê li destê xwe gerand. Jiber sedemeke ku nayê zanîn, hesp har bû û bi çolê ket. Sakin nema dikarîbû destê xwe ji qayışa hespê bifilitîne û ew 50 metroyî bi pey hespê de hat kişişandin.

Di encama qêrin û hewara wî de, apê wî bi bûyerê hisiya, hesp haş kir û destê biraziyê xwe ji qayışê rizgar kir. Sakin Aysel, ji bo dermankirinê rakirin nexweşxaneya Batmanê.

## Panorama

Dilbixwîn Dara



## Em ji Mîzahê ci fêm dikan?

Gelek caran ez ji xwe dipirsim, cîma ji aliyê me ve mîzah şâş tê fîmkirin... Wêjeya mîzahî cîma ewqas qels e...

Cîma em her mîzahîku ku ji bo me hatiye çekirin bi çavekî dijmanti dibînin..?

Sedema wê ci be nîzanim, lê hunera mîzahê di nava me de bi pêş neketîye. Cidi nehatîye ditin. Nivîskarêne dema ku dest avêtine pîntusê helbest nîvisandine, piştre berê xwe dane çîrok û roman. Gelekan ji wan ji hûnandina helbestan xwe avêtine nîvisandina gotarêni siyaset û di meydana siyasetê de bûne şiroveger û çavdér.

Em cîma nîzanim bikenin? Em dizanîn bikenin, lê ne bi kîmasiyê xwe, em fîr bûne bi derdora xwe bikenin. Dema ku yek ji me Eziz Nesîn dixwine, têr dikene, lê em tu caran bi wê mîzahî nakanin ku em têde bûbin mijara pêkeniné.

Kenandina mirovan bi serê xwe hunereke û şarezayî jêre divê. Herkes nikare bûyerêke li hîlê bi awayekî wiha pêşkêş bike ku mirov pê bikene.

Lê tehemula me ji mîzahê re tune ye. Karikatur ji wiha ye. Karikaturistên Kurd geleki kêm in. Ji xêzkişandina karikaturî re asoyeke fereh lazîm e. Karikaturist xwediyeñ cihanêñ fereh in, ji kesen din dûrtî û kûrtî dibînin.

Li karikaturênu ku karikaturistên Kurd yê ku li ser tiliyan têne hejmartîn çedîkin binêrin, mijarîn wan ne Kurd in, yan Tirk, yan Ereb yan ji Faris in. Li başûrê Kurdistanê kovareke Karikaturê heye, Sixurme, ew ji di rewşike tengavde ye, gelek caran bi xwe xwe sansur dike, ji bo ku jiyana xwe ya weşanê berdewam bike, neçare hînek xetîn sor deyne pêşîya xwe.

Kovara Tewlo li Stenbolê derdiket, kovareke baş bû, hate girtin, cîma hate girtin? Bersiv tune yet!

Kesen ku rexneyêñ mîzahî tehemu nakan, bi piranî rewşenbir û zanayêñ me ne. Dema ku li cîheki tîstekî mîzahî li ser wan tê nîvisandin, ew ala şer hildidin û dest bi êrişan dike, eger ku tu di wê kîliye de bi dest wan kevi, belki te bikujin ji. Jîxwe gelek hunermendêñ karikaturê bûne qurbanê xêzikîn xwe, weke Naci Elî yê filistini, ku ew gelek caran ji aliyê Yaser Erefat ve hatîbû tehdîdkirin û li dawiyê ew li Britanya hete kustîn.

Jiber ku kultura demokrasi, lihevguhdarîkirin, hevreznekirin û hevpejîrandinê li cem me zeif e, em fîr nebûne kîmasiyê xwe qebûl biken û bi wan kîmasiyê xwe yê ku bi awayen mîzahî û karikaturî têne pêşkêşîn bikenin. Neteweyêñ pêşkîti wiha ne, ew bi karikatur û mîzahîn ku ji bo wan hatîne çekirin dikenin, heya wan kesan xelat ji dike.

Jî her tîstekî re prensip hene, ji mîzahê re it. Ji me tê xwestin em pistgiriya wêjeya mîzahî biken, edebiyat ne tenê helbest, çîrok û roman e.

Li ser Internetê Tefço derdiket, mixabin hate girtin, malperekî qerf û henekan bû, niha di Peyama Kurd de Fatê Were Civatê tê weşandin, di Avesta de Şûjin heye, di Amûde de Qesmerok derdiket, li başûr Sixurme derdikeve, ci kêm ci zêde, belki hînek caran sinorêñ mîzahê derbas bibin û kes pê têşandin, lê ev nayê wê wateyê ku mirov rabe pîntusâ xwe bike xencer û wan yek bi yek ji hîlê rake...

# Serokê Kurdistanê li Qesra Spî bû mîvan

Serokê Kurdistana Federe Mesûd Barzanî bi heyetek ku ji Serokwezirê Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî, Wezirê Plangerî yê Iraqê Behmen Ahmed Saleh, Serokê Dîwana Serokatiya Kurdistanê Fuad Huseyin û hin parlementerên Kurdistanê pêkdihat jibo ziyaret tek resmi çû Amerikayê. Di 25ê mehê de Serokê Dewletê Yekbûyi yê Amerika (DYA) George Bush, Mesûd Barzanî li Ofisa (kargeh) Oval bi awayekî resmî qebûl kir û herdu serokan hevditinek kirin. Pişti hevditina ku bi qasî seetekê ajot Mesûd Barzanî û Georg Bush civînek çapameniyê lidarxistin.

Di ahaftina xwe de Bush bi peyva Serok "President" deng li Barzanî kir û got: "Jibo min şerefe ku ez li Ofisa Oval mazûvaniya Serokê Herêma Kurdistanâ Federe dikim. Barzanî miroveki mîrxas e. Wî li himber tiranekî serî hilda. Barzanî iro ev cilên xwe li xwe kir, cîmkî ne demek geleki dûr ger wî ev cil li xwe bikiriya wê ji aliye mirovân Sedam vebihata revandin û tenê jiber ku ev cil li xwe kiriye wê bihata kuştin. Barzanî van cilên xwe li vir bi reheti li xwe dike, cîmkî em welatekî azad in. Barzanî êdi cilên xwe li welatê xwe ji li xwe dike, cîmkî Iraq êdi azad e."

Serokê Kurdistana Federe



Mesûd Barzanî ahaftina xwe bi Kurdî kir û got: "Birêz Serok, ez liser navê gelê Kurdistanê û liser navê xwe spasiya te dikim. Em bi taybeti li Kurdistanê û bi giştî li Iraqê qîmeteke mezîn didin wêrekiya te û serokatiya te ya mîrxas. Ez hêvi dikim ku herkes rastiya Iraqê wek pêdîv teqdîr bike. Bi biryara te ya cesûr gelên Iraqê ji rejîmek diktator ku xwîna wan dirijand rizgar kir."

Barzanî di ahaftina xwe de sersaxiya malbatên leşkerên ku li Iraqê jiyana xwe ji dest dan xest û berdewam kir: "Em niha minetdarî û xemgîniya xwe jibo hemwelatiyê te yên bi uniforma diyar dikin ku ew di riya rizgarbuna gelên me de şehîd ketin.

Ger em ji armanca xwe paşde gav bavêjin û bi biryari hewl nedin wê werin ber deriyê me û bi me re şer bikin. Jiber vê yekê ji bilî serkeftinê divê em tiştî din nefikirin. Qet şika min nîne ku bi serokariya te, bi piştgiriya artêş û DYA û bi pêşmergeyên qehreman, bi gelê Iraqê û Kurdistanê emê biserkevin."

Di dawîya ahaftina xwe de râgihand ku yên li dijî demokrasi û vê pêvajoyê ne hene lê bi sinor in û got: "Yen ku piştgiriya serokatiya te û demokrasiyê dîkin gelel in û ew qîmetek mezîn didin karê ku ji bal artêş û gelê Amerikayê ve tê kirin. Gelek spas."

Bush ji civîna çapameniyê weha bi dawî anî: "Spas ya Se-

rok, spas ku tu hat."

Barzanî berî ku ber bi Amerîka derkeve rê di 25ê mehê de li Balafirgeha Hewlêr ya nawnetewi civînek çapameniyê lidarxist û bibiranî ku ev cara yeke-me ku bi dawetiye resmî Kurd diçin Amerikayê û got: "Bê gu-man ev ziyaret jibo ku bi awayekî berfireh û dirêj behsa pirsa Kurdi bê kirin wê bibe wesileyek bas".

Barzanî ji aliye Serokwezirê Britaniya Tony Blair ji hatiye dawetkirin û wê Serokê Kurdistanâ Federe di demek nêzîktirin de seri li Brîtaniya ji bide.

Barzanî jibo ku peyamek hevbeş ya hemû Kurdistanîyan bigihîne Serokê Amerikayê û raya giştî ya dînyê di 24ê mehê de bi hemû partîyên siyasi yê Kurdistanê re civînek lidarxistibû.

Bush berî niha li Ofisa Oval mazûrmaniya Serokê Iraqâ Federe Celal Talabani ji kiribû.

Çi çapemeniya Tirk de serlîdana Mesûd Barzanî

Serdana Serokê Kurdistanâ Federe Mesûd Barzanî di çapemeniya Tirkîyê de bi awayekî berfireh û neyêni cih girt. Temamiya çapemeniya elektronik û niviski ji vexwendina Barzanî aciziya xwe diyar kirin û ev mi-jar wek naskirina û resmîkirina statuya Kurdistanâ Federal nîxandin. Sernîvisa hin rojnameyan wiha ye.

Hürriyet: Bi Barzanî re pêwendîya "serok"

Akşam: Barzanî wek Serok hat pêswazîkirin

Bugün: Barzanî li Qesra Spî ye Star: Bush, bi Barzanî re hevditinan dike

Milliyet: "Bush, Barzanî wek Serokê herêma Kurdistanê da nasandin"

Hema Temamiya çapameniya Tirkîyê di wateya ku nasnakin bêjeyen wek "Serok", "Serokê Kurdistanê", "Serokê Herêma Kurdistanê" dixin nav neynokê.

Wezareta Derve ya Tirkîyê ji vexwendina "Serok" aciz e

Li gora Ajansa Anadolu li Washingtonê bi sifeta "Serok" qebûlkirina Barzanî li Anqerê acizi çê kiriye. Jiber vê yekê bi riya Wezareta Derve ji Amerikayê agahdarî hatiye xwestin.

Serdana Mesûd barzanî her çiqasî wek şûjinê ketibe çavên dijminen gelê Kurd ji, lê ji aliye din ev serdan di nava Kurdish de bû ciyê kêfxweşî û şanaziyê. Kurd ji vê serdanê pir bi hêvi ne û bawerin ku wê ji iro û pêde hevkariya Kurd û Amerikîyan bi awayekî erenîtir berdewam bibe. Herwisa ev vexwendin û serdan di nav gellek kesen siyasetmedar de wek "naskirina Kurdistanâ pêşerojê" tê nîxandin. Jiber vê şikîye ku dewletên dijminen aciz û bi tirs in.

## PDK Bakur û PSK li hevdu civiyan

PK - Pişti daxuyaniya PDK Bakur û PSK, berpirsîn derveyî welêt yê herdu rîexistinan di 23ê mehê de li Almanya bajarê Kôln ê civiyan.

Li gora daxuyaniya rîexistina derveyî welêt ya PDK Bakur û PSK ku bi imzeya Baran Hemze û Newroz Bawer ji raya giştî re hat râgihandin, Bayram Ayaz û Yilmaz Çamlibel ji besdarî civînê bûn.

Di civînê de herdu aliyan biryar dan ku komîteyek hevbeş damezirin û di hefteya pêşî de bernamayek xebatê amade bike û ragihîne raya giştî. Her weha di daxuyaniye de tê ekerekirin ku hevkariya herdu rîexistinan di riya yekitiya millî de gavek destpêk e. Jiber ku doz doza hemû Kurdistanîyan e terefan biryar dane ku bi hemû hêz û ke-sayetên welatparêz re peywendiye deyinin.

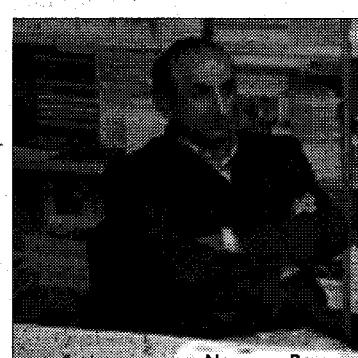
Di derbarê civîn û karê xwe yê hevbeş de berpirsiyare derive yê PSKê Newroz Bawer û yê PDK-Bakur Baran Hemze ji rojnameya

Peyama Kurd re axivîn.

Bawer got: "Her wekû dizanin 08.10.05 û de li Kurdistanê serkîdatiya herdu partîyan (PDK-Bakur, PSK) belgenama karê hevbeş bi hevre imza kirin.

Di belgenama hevbeş de, kar û xebata ku em herdu partî bikarin bi hevre bikin hatiye destnişan kirin. Ew xalêن xebatê wê bi hevre li du cihan de bê meşandin. Ya ewil û bingehî di germahîya xebata nava kurdistanê de wê bê meşandin. Jibo ewî karê hatiye destnişan kirin ji, rîexistin û hevalbendên herdu partîyan wê bê gîrobun bêne bal hev û li gor bar û doxên nava welat dikarin bi hevre ci bikin, bi hevre biryar bidin û bernama kar û tekoşîna xwe ya hevbeş bêxine jiyane."

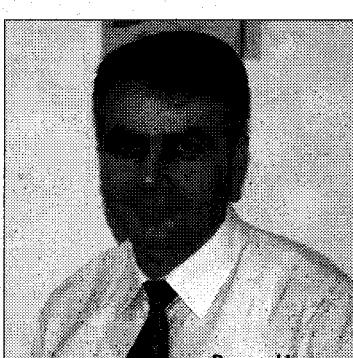
Bawer bi biranî ku komîten derveyî welêt yê herdu partîyan di civîna Kôlnê de bi hevbeş bernama kar û tekoşîna pêşya xwe destnişan bikin û bi germî kar û xebata xwe ya hevbeş bimeşinîn."



sitandin bi hevre kirine û wiha domand: "Di neticê de em herdu ali bi hevre hevdeng bûne ku emi li derveyî welêt hemaheng tev li xebata ku li Kurdistanê û deverê de tê kirin bibin, gavên micid û di cih de, bê direngman bavêjin."

Ji bona evê yekê ji emê di heftiya pêşya me de bi hevre bernama kar û tekoşîna pêşya xwe destnişan bikin û bi germî kar û xebata xwe ya hevbeş bimeşinîn."

Berpirsî PDK-Bakur yê derveyî welêt Baran Hemze eşkere kir ku



protokola di navbera herdu partîyan de hatiye imzekirin ji aliye welatparêzan ve bi kêfxweşî hatiye pêswazîkirin û pirsek anî rojevê. Baran Hemze go: "Lê herdem di serê insanê me de pirsek hebû gelo ev protokol ji wê wek protokolên din wê liser kaxîzê bimîne yan wê birastî encamek jê derkeve."

Ev pirs bi serê xwe ne pirsek vala bû; lê herdu rîexistin ji di vi warî de gelek hesasin û wê berpirsiyariya xwe bicîh bînin."

Baran Hemze bibiranî ku di

civîna Kôlnê de ew carek din liser protokolê rawestiyane û bernamoya ku danîne pêşya xwe wiha eşkere kir: "Di vê civînê de liser tevxebatê û bernamê genteşî hate kirin. Jibona kar û bare pêşya xwe me liser komîteyek hevbeş biryar girt. Komîta hevbeş wê ji PSK û PDK-Bakur pêk bê daku bikaribin bernamayekê bidin, pêşya xwe û bi rîk û pêk tevxebatêkê lidarbi-xin. Wê komîte tevayî ji şes kesan pêk bê. Encamîn Komîta nû wê di dawîya heftê de zelal bibe û emê bikaribin, hîn zêdetir agahdarîye bîghînîn raya giştî. Wê herdu partî jibona tevxebatê bi dil û can kar bikin. Di demênu buhuri de kî masiyênu ku di derbarê tevxebatê de derdiketin emê ji wan kîmasiyan derzê bigirin û rî nedîn ku hînêk xérnexwaz pêşya xwe têxin nav me û me ji tevxebatê dûr bixin. Em hevidarîn ku ev pêngav bibe bingeha tevxebatê hemi rîexistinê Kurdistanî."

# Sûcêñ BAAS an jî Sedam

## Seyîdxan Kurij

**D**i 19.10.2005 an de li Bexdayê darizandina kevne diktatorê Iraqê Sedam Hisêñ dest pê kir. Serokê dadgeha ku Sedam tê darizandinê, Rizgar Mihemed Emin Kürdê Silêmaniyê ye.

Di dema Abdülkerim Kasim (1958) de li iraqê bi navê dadgehê Kanguru dadgeh hebûn û serokê wan dadgehan Fadil el-Mehdavî bû. Di wan dadgehan de di 15 deqiqan de cezaya idamê dihat dayin. Di dema destihlt-dariya Sedam de ev dem bû 10 deqiqe. Dadgehan di 10 deqiqan de qerara idamê girtin tû ji hevalê girtî yekî ew dikuşt. Ew merasîma kuştinê ji li televizyonê dihat nişandan.

Lê di Iraqe demokratik de rewşa dadgehan hatiye guherandin. Jiber wê ji úsa xuyaye ku wê darizandina Sedam demê bikşine. Di destê dadgehê de 40 ton belge,

10 milyon rüpel ifadeyên şahidêñ sondxwarî, 297 raporê adli ku ji gorê komikî hatine bidestxistin, hene. Heta ew hemû bêñ lêkolîn-kirin, demek dikşîne. Sedam û hevalen wî bi kuştina 500 hezar Kurd û Asûri -Keldanî, 400 hezar şii û Erebêñ marşî têñ tawanbar kirin. Heger Sedam bi idamê bête ceza kirin divêt serokkomarê Iraqê yê

Kurd Celal Talebanî binê fermaña idama wî imza bike. Lê belê Celal Talebanî dibêje ew li dijî idamê ye û lewra ew binê fermaña idama ti kesî imza nake û wê bi hêviya cihîrên xwe ve bihêle.

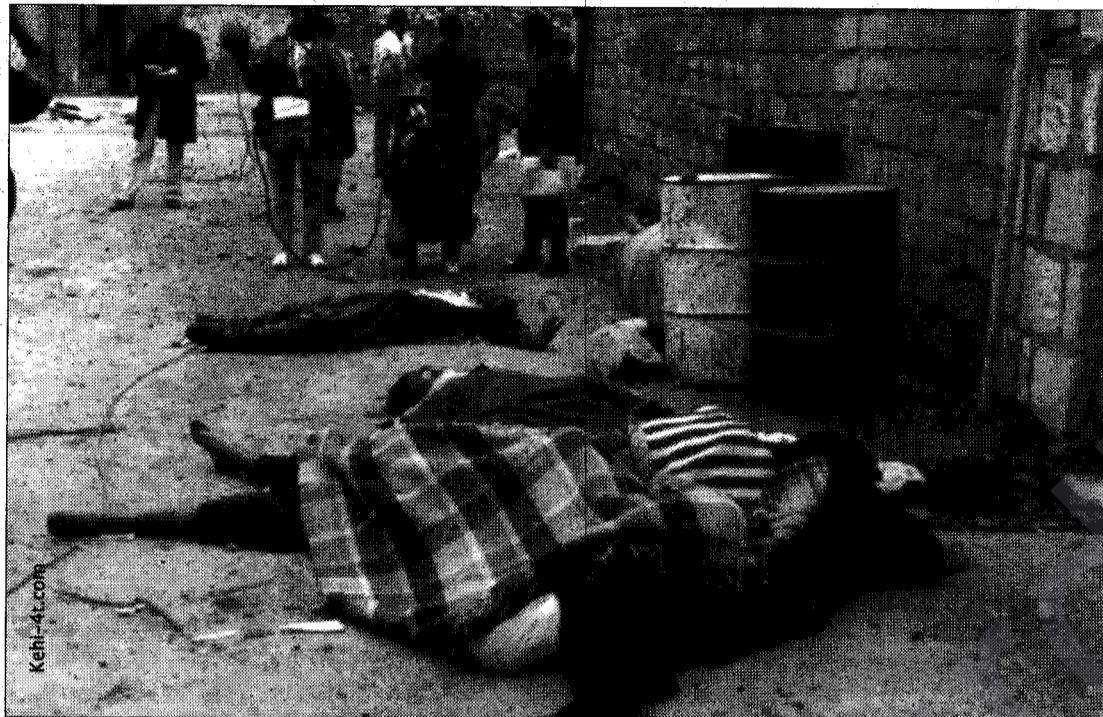
Jiber ku BAAS xwe wek Anti-Emperîlist difirot, piraniya hêzen çep û rêxistinêñ mafêñ mirovî bes liser sûcêñ BAAS nesekinîn. Lê Rêxistina jibo Gelêñ Bindest(GfbV) ku navenda xwe li Almanya ye di vê derheqê de karêñ baş kiriye. Serokê vê rêxistinê Tîlman Zülch hertim dostê Kurdish bûye û ji salen 1970 vir ve jibo agahdarkirina raya giştî kar dike. Em bi alîkariya arşîva GfbV li jêr wek kronolojîk sûcêñ Sedam rêz dikan.

1969: Bi napalm û raketan bombebarankirina gundêñ Kurd û kuştina jinan û zarokan. Tenê di 14-16 Gulanê de 544 xanî hatin hilweşandin, 65 kesêñ sivil hatin kuştin.

1973: Gelek mixalifêñ komînist, Kurd, Şii û alîgirêñ partiya BAAS yêñ çepgir hatin işkence kiri.

1968: Ji 130.000 cihûyan tenê 450 cihû li Iraqê mabûn. Liser cihûyan mayîn tedayıyek hovane hat ajotin. Keçîkek 11 sali 3 rojan hat işkence kiri û tecavuz kiri. Pişti tecawîzê ew mecbûr bû ku bejê ez ajanê Siyonîzm- Emperîalîzmê me.

174-1976: Ji Kurd, Komînist,



Maoîst û Nasirîstan 291 kes hatin darde kiri.

1975: Jibo 14 hezar pêşmerge kampêñ komikî hatin avakirin. 25.000 Kurdên Êzidî, 30.000 Kurdên Xanikîn sirgûn kiri. 1975-1978 an de 500.000 Kurd çûn Iranê.

1976-1988: Bi destê diplomat û ajanêñ Iraq li derveyî welêt (Li Lozan, Londra, Paris, Viyana, Beyrût, Berlin, uyd) kuştina politikvanêñ Kurd û Ereb.

1977: Idamkirina bi sedan Kurdan

1978: Idamkirina 253 Kurd li Girtigeha Mûsilê.

1987: Hilweşandina 85 kiliseyen Keldanî û Nastûriyan

1980-1988: Erişbirina ser Ìranê. Di dawiya şer de bi qasî 1 milyon insan mirin.

1981: 300 Kurd û alîgirêñ partiya BAAS cezayê idamê girtin.

1982: Idamkirina 27 Turkmenan, 166 Şiiyan û 35 Komînistan

1983: Dardakirina 300 serlesker, qaçaxêñ leşkeriyê, demokrat û Şiiyan.

1984: dardakirina bi sedan xwendevan.

1985: Kuştina 300 Kurd, dardakirina Asûri û Komînistan

1986: dardakirina 83 xwen-

devanan, ji wana 25 endamên PDK, 38 endamên YNK bûn. Bi işkenceya elektroşok û tecawizkiñ kuştina 300 zarokên Kurd.

1987: Wendakirina 180 Şiiyan, dardakirina 360 Kurd, ji wana 17 zarok bûn û jehrkirina 40 endamên Rêxistina Parastina Iraq. Destpêkirina kampanyaya enfal bi qazêñ kimyevi, sirgûn kiri û kuştina bi girseyî ya Kurd, Asûri û gelên din yên Kurdistan.

1988: Kuştina 8.000 zilamên Barzanîyan, Dardakirina 400 Kurdên sivil ku di qampa tamjaro de bi bombebarankirinê hatibûn birîndar kiri. Kuştina bi hezaran Kurdên Dihokî. Li gor çavkanîyen cûrbecûr qurbanen Enfal ûsa ne: 60.000 qurban (Gutman, Destpîrûka Sûcêñ Şer), 150.000 qurban (pisporê rojhelata navîn Prof. David Mc Dowal), li gor rayedarê Iraq 100.000 qurban, li gor Kurdan û çaykaniyêñ din 182.000 qurban û hilweşandina 5.000 gundêñ Kurd û Asûriyan.

1988: Bi çekêñ kimyevi bombebarankirina bajarê Kurdistan Helepçe, 5000 miri

1989: Wendakirina 33 Asûri, dardakirina 94 qaçaxêñ leşkeriyê, dardakirina 3 generalan.

1991: Dagîrkirina Kuveyt 1991: Şikandina serhildana Şiiyan, komkuji: 60.000-100.000 miri (Li gor hin texmînan heta 300.000 miri)

1991: Şikandina serhildana Kurdan. Bi qasî 1,5 milyon Kurd reviyan û demek dirêj liser ciyayen sinorêñ Türkiye û Iranê man. Bi dehhezaran Kurd liser çiya û bi rê de ji serma, birçbûnê û nexesiyê mirin. Ji meha Adarê heta Gulânê bi hezaran Kurd, Şii û alîgirêñ grupen din hatin darizandin û bi lez û bez hatin dardakirin, di nav wan de jin û zarok ji hebûn. Bi hezaran mirov wendabûn. Li başûrê Iraqê di 16. Adarê de garnizonâ al-Mahawîl 150 zilam û ciwanêñ Şii kuştin.

1992: Di Adarê de emir derket ku hemû rûnişvanen herêma çiravê (Bedevî û Şii) biçin qampêñ ku jibo wana hatina avakirin. Balafirokê li herêma al'Amara erîş bir ser dawetekê, 13 sivil hatin kuştin.

1992: Li nêzîkî Hewlêr, Silemanî û herêmêñ din zaf gorêñ komikî hatin dîtin. Cendekên 107 kesan li Hewlêrê hatin dîtin. Ew cendek yêñ 360 Kurdên ku bi çekêñ kimyevi hatibûn kuştin û cendekên wan ji nexweşaneyen Hewlêrê hatibûn revandin û wendakirin, bûn.

1993: Erişbirina hêzen dewletê liser herêma bataklixê, dardakirina gelek sivilan. Bi qasî 8000 Bedevî jiber ziwapûna çiravê reviyan. Di 26 meha ïlonê de bi erîşbirina leşkeran bi sedan mirov hatin kuştin.

1994: Konseya Serokatiya Şoreşê cezayen wek jêkirina destling, guh û daxkirinê bicîh anî. Bi hezaran mixalif hatin girtin. Di nav wan de doktorên ku jêkirina uzuven insan qebûl nekirin ji hebûn. Dîsa işkencekirina hepşîyan û dardakirina mixalîfan.

1995: Di meha Tebaxê de Wezirê Parastin û Rayedarê Hêzen Komarê yê kevn General Hisêñ Kemal al-Hasan al-Mecid û birayê wî Sedam Kemal, herdu ji zavayen Sedam bûn; bi jin û zarokên xwe ve reviyan Urdinê. Gelek serlesker û rayedarên partiya BAAS ku bi wan kesan ve pêwen-diyyen wan hebûn, hatin girtin.

1996: Hisêñ kemal al-Hasan al-Mecid û birayê wî Sedam Kemal vegeriyan Iraqê û di meha Sibatê de hatin dardakirin.

1996: Li pey ceribandina dargebek leşkeri 120 serlesker hatin dardakirin. 300 kesen ku jiber wê hatin girtin, hîn rewşa wan nexuya yate.

1997: Di 9ê Heziranê de li Kerbelayê bi sedan Şii hatin girtin û piraniya wan hatin kuştin. Hêzen dewletê girseya insanan gulebarankirin.

1997: 14 rayedarên parastin û hêzîntaybeti û endamên BAAS di navbera mehîn Tirmeh û Çiriya Pêşin de, bi súcdarkirina teşebuskirina darbeçekirinê hatin dardakirin.

1997: Peyamnêrê Rêxistina Yekitiya Miletan (UNO) yê Iraq Max van der Stoel radîgihîne ku di mehîn Çiriya Paşin û Çileye Pêşin de di girtigeha Abu Garîb de 1500 girtiyen politik hatine darda kirin.

1998: Di meha ïlonê de 100 girtiyen politik hatin dardakirin. Ji wana 21 jin bûn.

1999: 100 girtiyen girtigeha Abu Garîb hatin dardakirin. Ji wana 19 girtiyen politik bûn.

2000: Cezaya ñî hatin danîn wek mînak kesen ku xeberen nebaş jibo serok gotine, zimanê wan hat jêkirin. 38 serlesker hatin dardakirin. Ew bi ceribandina kuştina Serokkomar ve hatin súcdarkirin.

2000: BAS ji sala 1997 an destpêkirû ku Kurdan û Turkmenan ji Kerkûk, Xaniqin, Mexmûr, Sîncar, Toz komatû û çend heremêñ din, bavêje û Erebân li vir bicîh bike. Di navbera meha Çileye Paşin û Heziranê de 800 kes ji wê herêmê hatin avetiñ. Ji sala 1991 û vir ve hemû bi hevre 94.000 kes ji wan bajaran hatibûn derkirin.

2001: Dîsa li gor rapora Rêxistina Mafê Mirovan ya Navnetewi(a) gelek Serlesker, mixalif Şii û Misilman, Parêzger û Mamoste hatin dardakirin.

2002: Sirgûnkirina Kurd, Türkmen, Asûri-Keldanyan dom kir. Bi taybeti malbaten ku "Belgeya rastkirina neteweya xwe" imza nekirin û li dijî bernamaya Erebîkirinê derketin, nebûn endamên partiya BAAS û zarokên wan nebûn endamên Rêxistina Ciwanan ya Sedam (Sedam Ashbal), hatin sirgûnkirin.



**biraveti**

Bayram Ayaz



## Doza Kurd û Kurdistanê gîha navenda siyaseta cîhanê

**E**m di nîvis û axaftinê xwe de jibo guherinê li başurê Kurdistanê hertim gotina „bûyera dirokî“ bikartînîn. Roja 25.10.2005 yek ji van bûyeren dirokî encam da.

Serokê Kurdistanê Mesud Barzani bi şal-şapik û dersoka Kurdi li Qesra Spi, li navenda siyaseta cihanê ji terefê Serok Bush ve hat pêswazikirin. Serokê Kurdistanê bi Kurdiya şîrîn xitabê dînyayê kir.

Di vê roja pîroz de Kurdistan seranser li Qesra Spi bû. Ji nav herdu çavêن Mesud Barzani şewqa Kurdistanê dibiriqî.

Di rûyê wî de dirokî dûr û direj bi kîwîna şehîdan avdayî dihat xwendin.

Şex Evdilselam Barzani, Şex Saidê Piran, Şex Mahmûd Berzencî, Seyid Rizo, Qadi Muhemed û Mistefa Barzani û bi sed hezaran şehîden bînav yê Kurdistanê li dora wî „kombûyi bûn“. Ehmedê Xant, Mithat Celadet-Kamuran Bedirxan, Mam Hejar, Hêmin, Piremerd û Cegerxwin ji bi qelem û pirtûkên xwe li diwanê „amadebûyi bûn“.

Belê eger mîrxasan dara azadiyê bi xwinê av nedaya, eger nûser, hozan û zanayên me bi Kurdiya şîrîn canda me xwedî nekiriba, eger dengbêjên me bi kilam, stran û loriyêne me zimanê me bi me şîrîn nekiriba, iro ne gelê Kurd dima û ne ji welatê me Kurdistan!

Dijminê me xwestin me ji hôlê rabikin û navê me ji dirokî derênen, lê Kurd jiyan û Kurdistan ma. Iro em gîhane derecveyek ku êdi hiç hêzék nikare hebûna Kurdan û Kurdistanê inkar bike. Çerxa dirokî êdi jibo me ji dizivire û kes nikare wê rawestine ku weki caran hinekan hewldan û hê ji hêzén wek Kemalist û Baasist û melayen otokratist naxwazin ji ya xwe werin xwarê. Lê yê cûyinê ew in; terorist û fanatîkên olperest, diktator û oligarşiyê şovenist in, ne em! Kurdistan hêlinâ demokrat û mîrovîzian e û welatperweren Kurd ji pêşewayê xebata demokratizekirina Rojhilata navin in. Dem û dewran êdi guheri.

Belê, ev sed sal bû ku diroka me Kurdan û Kurdistanê hatibû „rawestandin“! Hêzên navnetewi û herêmi jibo em negihin azadiyê û masen xwe yêna hemi re û dirba li ber me asê kiribû. Sedsala buhûri qirna dewlet û rejimên nasyonalist yêna Tirk û Ereb û Farisan bû. Ev dewlet û rejim bi xwina Kurdistanê xwedî bûn. Hemî ji bûn rejimên otorîter û diktator. Fanatizma oli û şovenizma kemalist û baasist dijminê herî mezîn yê demokrasiyê ne.

Rojhilata navin bûye herêmeka dewlet û rejimên ne demokrat û ev rews li pêşîya pêşkevtina medenî, mirovî û demokrat bûye astengi.

Seddam Hitlerê qirna bist û yekan bû û rejima wî ji rejima SS û SA'yan. Pişti şerê duyemin yê cihanê jibo demokratizekirina Ewrûpâye diviyabû rejima Hitler û dewletên hevkaren wî werin rûxandin û nazîzm ji Ewrûpa bihêt paqîkirin. Ev tîstî hat kîrin, mirovayeti û demokrasi li Ewrûpâye pêşket û civakên sivil xurt bûn, medeniyet gîha dereca iroyin.

Rojhilata navin ji tro di qonaxek wisa dirokî de derbaz dibe. Gelê Kurd û Dewleta Kurdistanê bingehê demokratizekirina Rojhilata navin e. Serokê Kurdistanê Mesud Barzani ji bo gelê Kurdistanê û herêmî rôle General Char de Gaulle û siyasetmedar Konrad Adenauer yê pişti şerê duyemin bi cih tîne.

Hevxebeta Kak Mesûd û Mam Celal bi hêza yekitiya netewi li başurê welatê me, dê rî li ber hemî xweziyên milete Kurd vebike. Bi şertê ku em bûyeren rast tébigîhin û xebateke xurt li hemî deveren Kurdistanê pêkbinin.

Bi vê gava dirokî Dewleta me ya iroyin di asta navdewlî de êdi dê werê nasin, ev gav li gelê Kurdistanê pîroz be!

## Saddam Huseyîn an jî darizandina dewletek dagirker -1-

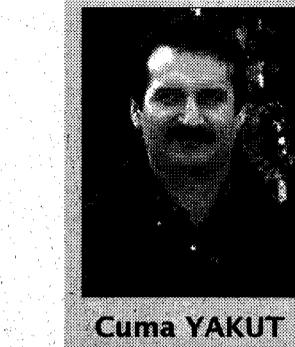
Roja 19.10.2005 li bajarê Bexdayê darizandina Serokkomarê Iraq ê kevn Saddam Huseyîn û hevalen wî destpêkir. Ew darizandina Saddam jîb gelê Kurd dirokîye. Cara yekemîne ku wê diktatoren, jîbî kiryarê li dij gelê Kurd bê darizandin. Divê meriv pêşiyê bi kurtasî zanibin Saddam Huseyîn kîyê? Kiryarê wî li dij gelê Kurd çîne? Hevalbendêne wî kîne? Wê darizandin çawa çêbe?....

**1-Saddam Huseyîn:** Saddam di 28.04.1937an de li Iraqê bajarê Tikritê hatiyê dînyayê. Partiya BAAS dema bi zorê di sala 1968 dan de, idareya Iraqê bi dest xwe xist, Saddam merivê duyemin bû. Di 1979an de Saddam bû Serokê Iraqê. Di 13.12. 2003an de Saddam ji aliye Leskerê DYD (Dewletê Yekbûyi yê Amerika) li nîziki Tikritê hate girtin û ji wê demê û vir de di girtigehê da dimîn.

**2-Taha Yasîn Remezan:** Ciğirê Serokê Iraqê bû. Ev kes ev 50 sale bi Saddam re xebatek gelek nîziki dimeşine. Taha Yasîn di sala 1988an de di tevlîbuna kuştina bi hezaran Kurdan û di 1991an de di serhildana Şîyan de bi kuştina bi hezaran mirovan tê tavankirin. Taha Yasîn di sala 2003an de ji aliye leskeren Kurdan ve hat girtin.

**3-Barzan Ibrahim el-Tikriti:** Birayê Saddam Huseyîn. Barzan Ibrahim Serokê Muxaberata Iraqê bû. Bi sîcûn komkuji, eşkence û xirabkirina gundan tê tavankirin.

**4-Awad Hamed el-Bander:** Serokê Dadgeha Şoresê ya Iraqê bû. Awad Hamed bi sîcûn dari-zandinê bûhiqûq û bi biryaren gelek cezayen kuştinê li dij Şîyan tê tavankirin. Biryaren idam-kirina 148 kesen Dûdscheil û ji aliye dadgeha di bin serokatiya Awad Hamed hatibû dayin. Gelek



Cuma YAKUT

gundi ji bi awakî eşkere ji aliye Artêsa Iraqê ve hatibûn kuştin an ji eşkencekirin..

**5-Ali Hasan el-Mecid:** Ali Hasan el Mecid wek fermandarê qetîlama Helepçê tê naskirin. Di bin fermandariya El Mecid de li bajarê Kurdan Helebçê pişti érişä çekên kimyevi, bi piranî zarok, jin û pîr nîziki 5.000 Kurd hatibûn kuştin. Ew qetîlam di 16ê Adara 1988an de hatibû kirin. Wek tê zanîn, bikaranina çekên kimyevi li gorî hiqûqa navnetewi qedexe ye. Tê gotin ku el Mecid dibe di dadgehe de li dij Saddam û hevalbendêne wî gelek tiştîn girti eşkere biki.

Kesen wek Mishîr Abdullah Rawed, Muhammed Assawî Ali û Abdullah Kadhem Ruaid ji di daweya Dûdscheil û de bi Saddam re tê daraztin.

**Dadgeha Taybetiya Iraqê:** Dadgeha Taybetiya Iraqê di 10.12.2003an de hat damezrandin. Ew wek Dadgeha Sedsalê di nav raya giştî de tê naskirin. Di nav wezîfeyen Dadgeha Taybeti de Sûcûn Komkuji-Jenosid, Sûcûn li dijî mirovatîyê, sîcûn şer û sîcûn li dij hiqûq û qanûnên Iraqê hene. Ew kiryar û sîcûn di navbera 17.07.1968-Partiya BAAS idareya dewleta Iraqê xistibû dest xwe- û 01.05.2003-dawîhatina serê Iraqê- dikeve çarçova lêkolîn û darizandina Dadgeha Taybeti ya Iraqê.

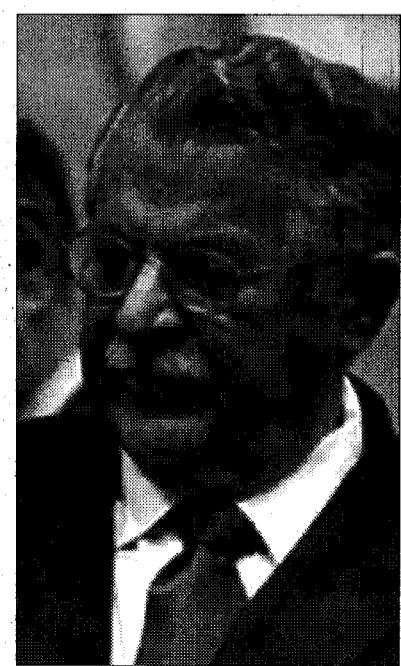
Di nav Dadgeha Taybetiya Iraqê de dadgeh li gorî karêne wezifedarin. Di Dadgeha Yekemîn a ku kesan bidarizine de, 5 hakim kar dîkin û her hakim jîb 5 salan hatine hilbijartîn. Di Dadgeha Temyîz de 9 hakim û 20 Dozger dixebeitin. Ev dadgeh kari biryaren dadgehan di çarçova qanûnun de tesdiq an ji xira bike. Dadgeha ku Saddam didarizine serokê wê Hakkîme Kürd, Muhammed Amîn û. Dadgeh biryaren xwe bi prensi-ba piraniyê digre.

Li gorî qanûna damezrandina Dadgeha Taybeti ya Iraqê, hikûmeta Iraqê kari hakiman ji welatên derve bîne û kesen ku liser sîcûn şer pisporin û ne hiqûqnasen wek şewirmend bixebeitine.

Kesen sîcûdar karin xwe biparêzin û ev yek wek heqê bingehî hatiye naskirin. Parêzgeren ji welatên derve ji karin di dadgehe de kesen sîcûdar biparêzin. Lî pêwîste Serokê Parezgeren Iraqî bi kesen tê darizandin re li dij biryaren dadgehe karin di dadgeha bilind de itraz û temyîz bikin.

Jibo kar û xebatên Dadgeha Taybeti ya Iraqê di sala 2004an de li Bexdayê buroyek jîb sîcûn Wezifedaren Dewleta Iraqê û Partiya Baas hat vekirin. Xeba-ta buroyê, pistgiriya dadgehe ye. Di buroyê de 39 hakim û 16 Dozger dixebeitin. Buro bi fermî serbixweye û giredayı tu cîhekî nine. Dîsa bi qasî 50 kes pistgiriye didin xebata buroyê. Ew kes ji Dozger, endamî FBI û DEA ne. Nîzî 50 kes jîb arşivê xebat dîkin û nîzî 100 pisporin wek Doktor, Antropolog ji pistgiriya xebatê dîkin. Heta iro nîzî 2 milyon dokuman bicîh bûne, ifadeya 7 hezar şahidan hatiye girtin û 200 mezelân ku bi sedan, hezaran meriv bi hevre hatine binerdî kîrin eşkere bûne û hatine vekirin.

## Talebani : Serdana Barzani xwediye girîngiyek dîrokî ye



PK - Serokkomarê Iraqâ Federal Celal Talebani, di derbarê serdana Serokê Kurdistanê Mesud Barzani ya jîb Washingtonê de, daxuyaniyek da Ajansa Cihan û got ku, serdana Barzani xwediye girîngiyek dîrokî ye.

Talebani da zanîn ku Barzani bi sîfeta serokê Kurdistanê hatiye vewwendin û wê gelek hevditinê girîng pêk bîne.

Serokkomarê Iraqê Celal Talebani li ser heman mijarê, di hevpeyîna xwe ya ligel rojnamevanê The New Anatolian Ilnur Çevik de ji dibêje, serdana Serokê Kurdistanê Mesud Barzani ya jîb

Amerikayê hînekî ji tê wateya naskirina herêma Kurdistanê. Ev cara yekemîne ku Serokê Kurdistanê ji aliye serokê Dewletê Yekbûyi yê Emerikayê ve tê vewwendin û pêşwazîkirin.

Li gora Celal Talebani, wê de-legasyona Kurdistanê ji aliye serokê û rayedarê payebilind yê Amerikayê ve weke nûneren Kurdistanê Iraqê bêne pêşwazîkirin.

Di hevpeyînê de Celal Talebani dide zanîn ku li gora bâweriya wî wê serokê Amerika ji kurdan bixwaze ku ew ligel Iraqê bimînin û yekitiya Iraqê biparêzin.

**Dr.Kemal Kerkükî:**

# Riya rizgariya Kurdistan û stratejiya DYA di yek riyê de zindî bûye



Dr.Kemal Kerkükî yek ji endam û kadîrên PDK ye. Me wek Peyama Kurd xwest ku jibo xwendevanên xwe bi Kerkükî re hevpeyvînekê çekin û pêşkêşî xwendevanên xwe bikin.

**Peyama Kurd:** Birêz Dr.Kemal Kerkükî, hûn wek endamê PDK bawerin ku serkirdên Kurd û kadîrên PDK di riya rîbaza Barzaniyê nemir de têghiştine?

Ez ligor baweriya xwe dibêjim ku kadîrên PDK di astek baş de di Siyaseta Netewî de têghiştine, belam hûn ji têbigihîn ku siyaseta netewî rîbaza Barzaniyê nemir e.

**Eger yasa û demokrasiya ku hûn bawer dikin li Iraqê cîbîci nebe û ev welat parçê parçê bibe, gelo wê berxwedana Kurdan bikare destekîn xwe biparêze?**

Béguman hêz û tuwana netewa me di wê astê de ye ku berxwedana welatê me bikin. Ev berxwedana ku wê başûrê welatê me bike nayê wê maneyê ku ev berxwedana herçar parçeyê Kurdistanê ye, em karin wisa lê binerin.

Hûn wek PDK peywendi û têkiyên we ligel parti û rîexistinên çar parçeyên Kurdistanê hene, eger hebin di ci astê dene?

Belê, peywendi û têkiyên me herdem hebûn, belam peywendi û têkiyên me bi wan partiyên ku bi taybeti ji bûyerên teror û teroristî dûrin û herweha hîzb û partiyên ku siyaseta netewî bi rîve dîbin, hene.

**Parlementoya Kurdistan kare erk û wacibên xwe bîne cîh?**

Parlementoya Kurdistan herdem kare erk û wacibên xwe bîne cîh û heta niha ji gellek xebatêna baş bi cîh anîye

Em dizanin ku tenha serkidayetiya PDK dikare siyaseta netewa Kurd bi rîve bibe, ango hûn di derheqa partiyên siyasi yêndi Kurd de ci difikirin?

Belê, em dibêjin ku hemi parti û rîexistinên netewî pêvîstî bi siyaset û jîyana netewî ya Kurd heye.

**Di 1920an de serkirdên millî li dû rîbaza dinê islamê cûn yan ji di bin bandora olê de man. Ji 1940î heta 1990î di bin bandora komunizm û sosyalizmê de man. Herweha ji 1990î heta 2005an ji di**

bin ideolojiya globalizmê de mane. Cenabê we kare bêje ku ew ne hoyen rizgarbûna Kurdistanê bûn?

Nexêr, ez ne ligel wan hoyen (xûy) derbasbûyi me, belam dikarim bêjim ku ew hoyan dikarin bibin paldar û temamker in.

**Di derbarê xebat û tekoşina netewa Kurdistanî de ci daxwaziya we heye?**

Xebat, xebat û xebat! Tekoşin, tekoşin! Tikaye hemi Kurd û Kurdistanî di xebat û çalakiyên xwe de berdewam bin, belam bila tucaran bûyerên teror û tolhilidanê bi kar neynin.

**Cenabê we jî dizane ku neyarên Kurd û Kurdistanê bi hemi hêzên xwe neyartî û dijminatiya me dîkin. Em wek Kurdistanî çawa dikarin xwe biparêzin?**

Belê, wek ku hûn jî dizanin ku dijmin dikarin bi hemi şêweyî me bikujin yan ji me gunehbar bikin. Belam, neyarên me tucaran nikarin bir û ramanên me yêndi azadi bikujin. Ev ji tê vê maneyê ku dijminên netewa me bi tu şêweyekî nikarin fîkrîn me biçespînîn.

**Peywendiya DYK û Britanya ligel siyaseta Kurd çawaye?**

Siyaseta DYK û stratejiya wê ya Rojhilata Navîn ligel milletê Kurd di yek rîyê de dimeše.

**Birêz Dr. Kemal Kerkükî, di dawîya vê hevpeyvîne de hûn dixwazin jîbo xwendevanên Peyama Kurd ci bêjin?**

Bila gelê me bawer be ku emê azadiya netewî bidestbixin belam, bila hemi Kurden dilsoz ji di xebat û çalakiyên xwe de berdewam bin. Xebat, xebat û xebat! Tekoşin, tekoşin û dîsa tekoşin!

**Hevpeyvîn:**  
**M. SABRI AYTEKIN**

## Li Silêmaniyê du erebeyê bombebarkirî teqîyan

**PK -** Roja 25ê Cotmehê, li bajarê Silêmaniyê du erebeyê bombebarkirî, li du deverêna cuda hatin teqandin. Li gora ragi-handinan, erebeyekê ji wan, karwanê erebeyê Endamê Mekteba Siyasi ya Yekîtiya Niştimanî Kurdistan Mele Bextiyar kiribû armanc.

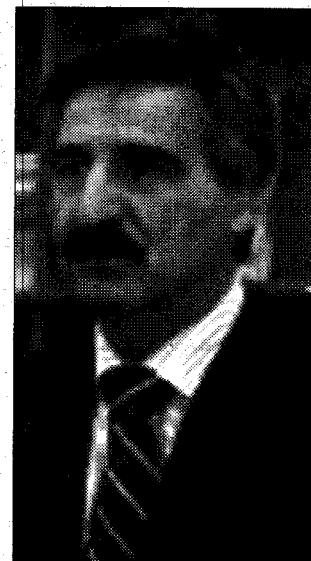
Li gora çavkaniyeke ji

Hêzên Ewlekariya Silêmaniyê, dema ku karwanê erebeyê Mele Bextiyar li taxa Serçinar li Silêmaniyê di nêzîki hotêla Ebo Sena re derbas dibû teqîn pêk hatiye û di encamê de du parêzvan şehîd ketin û 15 kes ji birîndar bûn.

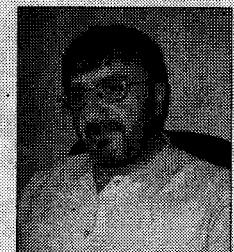
Li gora agahdariyên PUK media, erebeyeke din ji di heman rojê

de nêzîki Wezareta Pêşmergeyan teqîya û di encama wê teqîn de ji 8 parêzvan şehîd ketin û 15 kes ji birîndar bûn.

Li beramberî hotêla Aşti ya liser kolana Salim ji erebeyeke BMW ya bombebarkirî hat dîtin û berî ku biteqe ji aliyê Hêzên Ewlekariye ve hat pûçkirin.



Kadîm Kan



## Roja Îdê

Gotinek heye "tîste çû mede dû"

Lê eger tişte çûyî di ruh û şexsiyeta meriv de rolên girîng leyistiye û şiklek daye meriv wê çawa meriv li pey nekeve? Gelek tişten çûyin hene ku meriv wek xewnên şérîn carekê, carekê din ji dixwaze bibine. Tişten ku di demen raborî de bûne naye wê manê ku qediyane. Bi taybeti eger ev tiş zarokiya, xortanîya meriv be. Ki dixwaze zarokiya xwe jîbir bike. Ki dixwaze roja idê, yêndî zarokiya xwe li pey xwe bîhèle û bîbêje "tîste çû mede dû".

Ki tehma xwarinen xwes yêndî diya xwe kare jîbir bike? Ki sebir û hizûra mezinan di meha Remezanê de kare ji bîra xwe bavêje, hêdi xeberdana wan, hişuya ku ew têda bûn û carna meriv bixwe ji teda bû, ji bîra xwe bibe? Ki naxawze carekê din wek zarokekî li cem dê û bavê xwe be, şeva idê cotek pêlaven nû yan ji pantorekî nû bidestxe? Ki naxwaze di sibeha idê de li pey destramûsanê mezin pera bidin wan û wek gula devê tifingê ji malê derkeve û berê xwe bide cihe seyran û listikan?

Hatina meha Remezanê jîber ku meriv li xeribiyê ye, jîber ku meriv pêzane ku meha Remezanê çawa destpekiyî û wê çawa bi idê biqede. Meriv dikeve nastolijiyekî kûr.

Ica ida çûyî min xwest ez idêk zarokiya xwe, bi zarokên xwe bixwe re nişandîm.

Min ji serê Remezanê ji pirek û zarokên xwe re dûr û dirêj behsa Remezanê û roja idê kir. Min "ses" rojê pasin rojî girt jibona herkes li malê bikeve atmosfera Remezanê. Em hemi li benda roja idê sekînibûn.

Ey serê we neçsinim.

Roja idê (kes jîme neçû kar û dibistanê) em hemû serê sibê zû rabûn me serê xwe şûş, cil û bergen xwe yêndî nû lixwe kir. Em cûn ida hevdu û me hevdu ramisa. Heta min pere ji da zarokan û ji pireka xwe re ji diyariyek stendibû. Me li salonê xwarina xwe li "erdê" danî û em li dora wê rûniştin.

Keça min a biçûk geh. Li xwarinê geh li saetê mîzdedikir. Herhal meraq dikir. Xwarina ku me yê êvarê bixwara me serê sibehê dixwar. Kurê min ji ciddiyeta min û rewşa min a ruhî şehm kiribû û heta ji destê wi dihat xwe xistibû atmosfera ku ez têda bûm.

Pireka min devlikên diçû û dihat.

Herkes bi min re xwes û baş bû. Lê min kir û nekir min nikaribû ez xwe nêzî atmosfera ida welat ji bikim. Malbata min dixwest bi hemû awayî alykariya min bikin da ku ez carekê din idê bi dile xwe bijim. Lê mixabin! Ez ne memnûn bûm. Ez rabûm min çakêtê xwe girt û derketim derve. Li pey du saetan gera nav daristanê vegeyiyam malê. Ez dîsa bi hîzn bûm. Min ji dê, xwîşk û birayen xwe re telefon kir û ida wan piroz kir.

Lê min rastiyek ji qebûl kiribû.

Zarokiya min. Remezanê zarokiya min. İda zarokiya min li paş min mabû. Min ci bikira ji edi min nikaribû hizûra Remezanê û kîf û eşka roja idê carek din bi tehma berê bijim. Ü min qebûlkiribû ku min nedixwest karikatorê jîyana xwe ya berê bida çekirinê. Ez gerek li esle wê xwedi derketama û di his û mejîyê xwe de pêbijiyama û ne tişteki din.

Min carek ji cara din qebûl kiribû ku mewa tîri li bakurê İskandînâvîyâtê şîn nedihat.

Evênu ku Remezanê bi hizûra pêbawerîyê derbas dîkin, evênu ku roja idê bi kîf û eşka jîyanê piroz dîkin, ez û malbata xwe, bi "hestûdî" ida we ji dil û can piroz dîkin!

**nirxandin**

Omer OZMEN



## Cotstandartiya akademîsyenên Tirk

**R**ektorê Zaningeha Wanê Yücel Aşkin, bi ideaya „qâcaxçitiya berhemén dirokî û damezrandina çete yê“ hat girtin. Berpirsiyaren Üniversiteyên Tirk, jibo Piştgiriya rektor, bi tevalî çûn Wanê û destpêkê de, serfermandarê qolordiyê ziyaret kîrin.

Di vê nîvîsa xwe de ez, rawestandina liser súcdariya Rektor Yücel Aşkin, exlaqî nabînim. Jibo ku, di vî wari de, xwedî dokumentan ninim. Armanca min, danasina cotstandartiya Zaningehehê Tirkîn.

Li gorî ragihandina çapemeniya Tirk, berhemén dirokî yê di mala Yücel Aşkin de hatine girtin, yê dema Urartu'ne. Tê zanîn, bajarê Wanê, paytextê Urartu bûye. Bégurnan ev berhemén dirokî, direki bi dirok û çanda Kurdan ve gîredayî ne. Gelo ev berhemana, jibo ci dihatin vesartî?

Di rayagisti de, cihgirtina bûyerê; di derheqê sazi û dezgehen dewleta Kemalist de, mînakîn cudareng destnişan dîkin. Rewşa mafyatikbûna sistema hîqûqê û Zaningehehê Tirk; weki darê herdu ali bi guh, derketiye hólê. Ev herdu sazi ji, di destê desthilatdarên xwe de, wek piyon tê bikaranîn.

Hewlwestgirtina Akademisyenê Tirk, yê li dij irticayê, ne diruste. Sextekariye. YÖK (Komita Fîrbuna Bilind) bi serê xwe; Saziya Cûnteya 12 llonê ye. Pistê 12 llona 1980 ê, di bin qontrola Generalan de, li Bajarê Meraş, bi navê „Universita Sütçü imam“, (Melle yê sirfîroş), zaningehek hat damezrandin. Ev zaninge, hîn ji endamê YÖK ê ye. Jibo ku, di bin qontrola Tirkperestîye de ye, tu kes jê aciz nebûye.

Tîrsa YÖK ê û Statukoperestîn Tirk ewe ku, di pêvajoya globalizmê de. Tevgera Islamiperest, ji bin qontrola Kemalizmê derkeve. Li gorî hînek agahîyan, li Wanê, çend islamiprestîn Kurd, liser navê Bediuzeman Mele Seidî Kurdi, di nav legerina damezrandina Zaningehek taybet da bûne. Li gorî baweriya min, sedemîn serhil-dana Akademisyenê Tirk ya li bajarê Wanê, ev bûyerê.

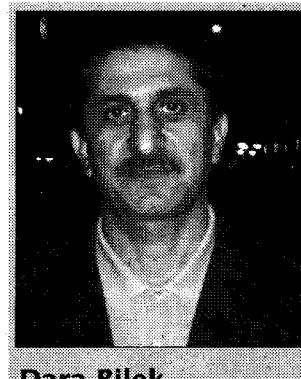
Komita Fîrbuna Bilind) (YÖK), radestkirina Yücel Aşkin, bi belavokekê sermezar kir. Di belavoka xwe ya rayagisti de, bi kurtahî weha dibêje :

„jibo ku, Rektor Yücel Aşkin Ataturkpereste û zilamê zaniyariye ye, radestkirina wî, ji dervayê mirovahîye ye. Lêxwediderketina Yücel Aşkin, lêxwediderketina Komara Tirk e.“

Li gorî daxuyanîya Akademisyenê Tirk, kesen Ataturkperest, ci súci dîkin bila bikin, divê neyên darizandin. Tenê jibo wan xesasiyet nişan didin. Ev xesasiyet, çend meh berê, jibo Serokê Partiya CHP ê Deniz Baykal ji hat nîşandan. Baykal, ji hunermendê nîremo Bülent Ersoy bertil (rusvet) xwestibû. Bûyer di rayagisti de hat eskerékirin û ispatkirin. Jibo ku, Baykal, Ataturkperestek tûj bû, bûyer: ji terefîn hemî sazi û dazgehîn dewletê ve hat tepiskirin. Dozgera doz venekirin.

Xesasiyeta Universiteyên Tirk, tenê jibo azadîya fîkr û ramanan nine. Serpêhatiyan birêz Ismail Beşikçi û Fikret Başkaya, minakîn balkşen. Ev herdu endamên Zaningehehê; jibo namûsa zaniyariye, jîyanâ xwe, di zindanan de, derbaskirin. Beşikçi, bi salan li derê dad-gehan de, dest kelepçekirî bû. Eşkence didit. Profesorên Tirk, wê demî ji dadgehîn leskerî re, şewirmendi dikirin. Sûcê birêz Beşikçi, ne vesartina berhemén dîrki bû, ne ji damezrandina çeteyan bû. Tenê liser vesartina ziman, kultur û diroka Kurdan, lêkolîn û legerîna zaniyari dimeşand.

Di rasyonelîn navnetewi de Zaninge; navenda fîkr û ramanan azad tê zanîn. Tê de, xebatên legerîn û lêkolinan pêk tê. Ev taybetmendi, di Zaningehehê Tirk de nayê ditin ku, sala buhîrî, ji terefî pisporan ve, di nav rîzgirtina 500 Üniversiteyên Cihanê de, tu Universiteyek Tirk nehat bicîhkirin.



Dara Bilek

**D**uhî Serokê Kurdistanê birêz Mesud Barzanî seredana Amerika kir û li Qesra Spî ji teref Serokê Amerika birêz Bush ve hate pêsewazikirin. Dema herdu Serok derketin himberê media cihanê û peyamên xwe jibo raya gisti ya cihanê dan, mirov wek Kurdeki xwe gelek bext-

## Serdanek Dîrokî

iyar didit. Serokê Kurdistanê cilê xwe yên Kurdî yên ko di kesayeta Barzanî de bûye sembla netewa Kurd ve derket pêşîya medya cihanê û herweha bi wan cilan ve destê Bush bi dostanî dihejand.

Bush di axaftina xwe de xérhatina Barzanî wek Serokê Kurdistanê kir û got: Pêsewazikirina Serok Barzanî li Qesra Spî jibo min şerefek e. Ev gotinên Bush jibo tevgera Kurd wek herfîn zérîn ketin ser rûpelên diroka siyasi ya Kurdan. Rastî bî vê yekê Kurd çikas serbilbin mafê wan e. Serokê Kurdistanê jî got: Li Kurdistanê û Iraqê cesareta Bush xwedî nirxek mezin e. Eger hêzên hevbes ji Iraqê derkevin wê meydan ji teroristan re bimî-

ne. Em ji serkeftinê pêve tiştekî din nafikirin. Wê bi piştgiriya Amerika Gelê Kurdistanê û Iraqê biserkeve.

Ji xwe dawetkirina Serokê Kurdistanê jibo Amerika bi serê xwe bûyerek dirokî bû. Jiber ko ev cara yekeme jibo Kurdan tiştek bi vî awayî çedibe. Di pêvajoya li başûrê Kurdistanê destpêkirî de rojane bûyerên dirokî pêktên û herweha bi taybeti di kesayeta Serokê Kurdistanê de gavên yekem tê avêtin û jibo Kurdan dirokek nûjen tê nîvîsandin.

Roja Bush pêsewazî li Barzanî kiri erékirina destûra bingehîn a Iraqê jî ji cihanê re hatiye ragihandin. Herkes dizane ko rola Kurdan di amadekirin û

erékirina destûra Iraqê de rolek sereke bû. Vê yekê jî manek taybeti da seredana Serokê Kurdistanê.

Di baweriya min de dema Serokê Kurdistanê û Serokê Amerika desten hev hejanden û peyamên xwe gotin, jibo Kurdan pêvajoyek nû destpêkir. Bê goman ev pêvajoya jibo tevgera Kurd li hemi besen Kurdistanê derbas dibe. Gerek tevgera Kurd vê bûyera dirokî baş binrixîne û li gora wê jî arancen xwe yên siyasi û netewî kifş bike.

Bê goman wê bi gelek cûreyen cuda şirove liser seredana Serokê Kurdistanê bêne kirin, lê ez bawer dikim ko wê ev bûyera dirokî di dilê her Kurdekel welatparêz de firehiyekê peydabike.

## MJDE MJDE !

### Xalidê Hekarî

**E**v gotin di van du hefteyên dawiyê de, rojê çend caran, ji Kurdistan tv. tên peşkêskirin, ku İboyê diz, (İbrahim Tatlıses) dê li Hewlêrê konsekere bidet. Propoxanda İbo, di her reklama Kurdistan tv de tê kirin. İro Zagros tv û KurdSat ê jî da ser şopa wê. Lê ev bû ji şes mehan zêdetire, ku mehê stiranek Şivan Perwer jî, di Kurdistan û Zagros tv de nayê pêşkêskirin. Mixabin KurdSatê hîç stranen Şivan neanîne ser ekranê. Ca jixwe navê gellek hunermendê kedkar ên Kurd nayê bîra wan ji. Gelo em Kurd jiboy ci hinde dijê hebatkar û kespkerê xwe ne? Hindî di bîra min tê, İbo û Mehsumê diz, stiran, maqam û la-wjeyen Kurdan dizine, ziviradîne (vegérayne) Tirkî ! Ev besê çanda me, jibo Tirkan kirine mal.

Pirkes ji me Kurda jî, bi van stranen Kurdabesk (ji Kurdi vegérاند) bi dengê İbo û Mehsûm hînbûne û ya Kurdiya rasen jibirkirine. İbo û Mahsûm hertim Kurd ber bi Tirkîtiye ve birine, Kurd pişâftine, mehandîne û helandine! Gelek stiranen Kurdi bi Kurdan dayne jibirkirin. Jiber vê İxaneta li Kurdan kiri jî, bûyne Paşa û Mîrê müzîka Tirkî. Di warê diravî de jî, bûyne Lord û ji zengînên Tirkîye tê hesibandin. Di warê siyasi de jî, Tirk jibo sempati zêdekirina dewleta



AnimaTurk.com

Tirk wan bikartînin. Herwekî Serok Komarê Tirkîye Özal İbo bi xwe re dibir Azerbeycan, Tirkmenistan û Özbekistanê. İro jî Tayîb Erdoxan wan dişine Kurdistan Azad, da ko dilê Turkmenan bi zêdetir bi Tirkan ve girêbide û Peyama "netirsin, gemîya xwe bidomin", va em li ba wene" dide wan. (İhtîmalek nedûre ku di vê konserê de provakasyonan ji bidin kîrin) Derb û xusara ku İbo û Mahsun dane Kurdan, ji ya Ebdila piçekê kêmtíre. Mirov dibêje qey herdu hem bajarıyan İxaneta li Kurdan,

rokezîrê Tirkan Tayîb Erdoxan, ji ya Serokê Herêma Kurdistanê kek Mesût Barzanî zêdetir bigirin, wusa jî em neşen qîmeta İbo û Mahsun ji ya hunermendê Kurd zêdetir bigirin. Heke em vê bikin, "ku tv yên Kurdistan azad dikin" dê ne tinê dile hunermendê me, herweha dê dile siyasetmedar, rewşenbir, ronakbir û wela tevînan ji, ji xwe bîhelin û ku dilê wan ma jî, zû bi zû nayê kîrin. Gotinek bav û papîrên me heye, ku dibêjîn: „Hey hut, hey hut, kî diket û kî dixwut!“

**Serdar Doskî, endamê komîteya navendî ya Partiya Sosyalist a Hollandî:**

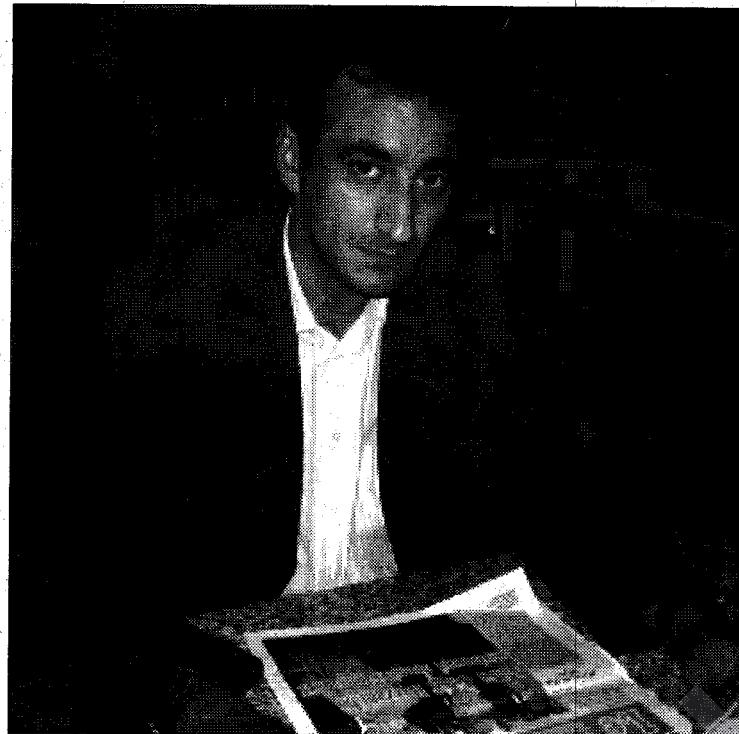
# „Divê Serokwezîrê Hollanda ‘Pîter Balkinnda’ daxwaza lêborînê ji milletê me bike û bajarê Helebce avedan bike!“

Carna di nav navendê partiyen siyasi yên Hollandî de, me guh li navê xortekî Kurd dibe ku ew jî birêz ‘Serdar Doskî’ ye. Jiyê wî 34 sale û li bajarê Duhokê ji dayikbûye. ku di demek kêm de û di 10 salên jiyanâ xwe li Hollandâ, bi hewl, bizavêx xurt û berdewam, karî bigihije astekî siyasi yê bîlind û pêşketî. Dostkî bû endamê Komîteya Navendî û berpirsiyare herêma bajarê Amsterdam, derdorê wê û beşa peywendiye Partiya Sosyalista Holandî. Ji bili temamkirin û wergirtina Diploma Rojnamevaniyê li Hollandâ, vî xorêtê Kurd bi rastgoiya xwe karî di navbera partiya xwe û welatê xwe yê wêrankirî de „Kurdistan“ pireke siyasi, lihevtêgihîştin û nêzikbûnê dirust bike, ta wê radeyê ku ji aliye partiya wî ve mîvandariya siyasetvanen me hat kîrin û navê Kurdish û doza wan bû mijara giftogûyen nav Parlemenâ Holandî û Ewropî. Lewra me bi pêwîst zanî di vê derfeta biçûk de em vê hevpevinê digel wî sazbikin:

**Peyama Kurd:** Bi ci mebestê we Partiya Sosyalista Hollandî hilbijart?

**Serdar Doskî:** Li wê dema ku min jiyanâ penaberiyê li Hollandâ birêvedib, ev partiya bi tenê bû ku liser mafê Kurdish bi eşkereyi dinivisi û axiftin dikirin û berevanî ji doza rewaya Kurd dikir, ev jî wedigere sala 1984an. Wek partyeke çep bi birûbawriyên xwe, daxwaza mafêni diyar-kirî dike jibo her milleteki ku li jîr zulm û siteme de ye. Kurd jî yek jî wan milletane û Partî Sosyalista Hollandî parêzvanî jê dikir, herweha parêzvanî li pena-beran û daxwaziyen wan ji dikir. Wek keseke hejar û kureki Kurd parêzvanî li min dikir, loma min helwest û birûbawriyên xwe di- gel wan dabûn yek û ez çûme gel wan jibo ku bi rîya vê partiyê ez jî xizmeta gelê xwe bikim. Çunke ta niha ji aliye partiyen siyasi ve, gelek kêm piştevanî li gelê Kurd tê kirin, tenê Partiya Sosyalista Hollandî ye ku di xweşî û nexweşiyen gelê Kurd de amade bûye û derke- tie ser cadan meş û xwenîşandan sazkirine. Herweha ew li nav Parlemenâ da parêzvaniyê ji mafê gelê Kurd re dike, ew jî jiber endambûna min e di wê partiyê de. Ez wek erkê ser milê xwe dibînim ku bibim endam û xizmete ji wê partiyê re bikim û di rîya wê de xizmeta gel û welatê xwe bikim.

Tu di wê bawerê deyî ku Partiya Sosyalista Hollandî digel ês



ü azarê milletê te hevsoze, loma te xwe avêt nav rezên wê?

Jiber ku min digel rîkxirawen penaberan kar dikir, ew derfet jibo min hate pêş ku min peywendiyege lelek xelkê penaber hebe li Holanda. Ji egera wê têkeliya min ez têgehiştîm ku xelkê din wek Maroki, Turk û gelek gelên din pileyên bilind di nav partiyen Holandî da heye, lê mixabin kesê Kurd ta niha hewl nedaye di nav siyaseta Hollandâ de bikeve nav kar. Loma min wek Kurd hewl jibo vê çendê da. Di sala 1997an de min temasê kir 183 kesen Turk di nav Parlemenâ şaredariya civakê herêmén Hollandî de hene û karê birêvebirina vî welati dikin, loma jibo min jî derket ku ez jî dikarim di dahatiyeke nêzik de biçime nav wan. Wê demê ez herdem bi hêvi bûm ku bibim endamê şaredariya bâjareki Hollandî yan endamê Parlemenekê, ku Kurd şanaziyê pê bikin. Ica min biryar da ez bibim endamê Partiya Sosyalist. (1997) Wê demê karê min gelek bû digel rîkxirawen penaberan, mafê mirov, komeleyen rewşenbirîyên Kurdî û Holandî, Ligel wê jî min xwendina xwe jî didomand û herwusa min karê rojnamevanî ji dikir di rojnameya (Cisir) li bajarê Danhaqê ku ez berpirsiyare wê yê karûbarên Kurdî û dengûbasan bûm. Sala 1999an min biryar da ku ez xwe di nava vê partiyê de hêji çalaktir bikim û ta sala 2000i min çalakiyên belavkirin û sazkrina xwenîşandan û hin karêndin li nav bajarê xwe de dikirin, ku gelek endamê me lê hene û ez şiyamendamê herduşaredariyan bikim yek ku hejmara wan dibû

475 endam. Helbet bi gorey yasa-saya partiyê eger 50 endam hebiñ û pênc kes desteka birêveberiye bin, ew dikarin navçeyekê (komîteyeke navxweyi) dirust kin. Di nava 3 mehan de me karî ji wan endaman 120 endamên çalak jê-bigirim û du navçeyen nû jibo partiya xwe damezrînim li bajarê Amsterdam. Herweha jiber zireki û berdewamiya min a liser kar, partiyeke daxwaza bêtir zanyariyan liser doza Kurd ji min dikir, ta min pirtûkek bi navûnîşana (di navbera çiya û derya da) nîvîsi ku ew jî şanogeriyek bû liser 26 bajaran hat belavkirin û 8 rojnamayan liser wê şanogeriyê nîvîsi û di kenalên televizyonen Hollandî jî de hat weşandin. Li sala 2003an min xwe kandidî kir û ez bûm berpirsiyare herêma bajarê Amsterdam û derdora wê ku me-zintirin herêm e. Piş re ez çûme nav Komîteya Navendî û hêji çalaktir lê hatim û bûme endamê beşa peywendiyan. Li sala 2004an wan ez xistime lista helbijartinê endamên Parlemenâ Ewropî û jimare 7 bûm ku mixabin ez ne-hatim helbijartin. Ta niha jî ez her berdewamim û li sala 2005an careke din jî bi heman şewe û pile bûm berpirsiyare herêma Bajare Amsterdam.

Ciyê partiya we di hikûmeta Hollandâ de ciye?

12 partiyen siyasi di Parlemenâ Hollandî de hene, partiya me çaremin partiya Hollandiye û 9 endam di Parlemenâ Hollandî de hene, 2 endam di parlemenâ Ewropî de û 4 civata Piran de hene, eger niha di desthilatdariyê de guhertin rûbidin, ez bawerim wê

partiya me bibe partiya sêyem. ji-ber ku gelek xelk hevhelwestin de gel bîrûbaweriyen partiya me.

Hûn ta ci radeyê geşbinin bi dadgehkîrina „Frans Van Enrat“ e tawanbar û bazirganê çekê kimyayî ku li dîjî Kurdish hat bikaranî?

Frans Van Enrat, keseki tawanbare, pêwîste yasa Hollandî mafê dadgehkîrina wî bidetê. Dûr ji berjewendiyen siyasi, ta niha tu belge nînin jibo tawanbarkirina bazirgan Frans Van Enrat, ku bîbin alîkar jibo ku dadgeh wî sîza bide. Raste me hemûyan karesata Helebce dîtiye û wek arşiv li cem Hollandî û hemû dînyayê jî heye, lê bi ya min gîring nîne ku tenê tawanbar çend salan di zîndanê de bimîne û sizayê xwe wergire. Ev meseleyeke mezine jibo milletê Kurd û herweha gîringe jî. Bi ya min digel gîrtin û sizadana vî tawanbari divê Serokwezîrê Hollandâ Pîter Blknnda daxwaza lêborînê ji milletê me bike û bajarê Helebce ji avedan bike. Lê mixabîn ta niha navenda Helebce çend film û wêneyen Helebce dane ku ew jî belgeyeke bîhêz nîne jibo tawanbarkirina Van Enrat û ji vê jî zêdetir tu tiştek ji aliye Kurdish ve jibo me nehatiye.

Başê tu karê navenda Helebce li dîjî vî tawanbari çawa dihel-senginî?

Doski; Her wek min niha got, film û wêneyen Helebce gelekin, lê a ku em û navenda Helebce û dadgeh li hêviyê ne jibo ku tawanbari pê sîza bidin, belgeyeke me nîne, bi bawerîya min ta niha me tu encamek nîne ku tawanbari pê tawanbar bikin û bêjin ev belgeyemeye û tu tawanbari.

Jibo Kurdish.. kar û çalakiyên te dinav Partiya Sosyalist de çibûn?

Bi gorey şîyanen xwe ez karim pirekê di navbera siyasîtmedarên Kurd û Hollandî de dirust bikim, jibo vê mebestê ji min seredanek şandeke partiya me jibo Kurdistanê sazkarî li 9/4/2004an ku bi endametiya min û Sinator Tîni Kuks serokê Beşa Sosyal li civata Piran û Hans Van Hinigen endamê komîteya Navendî ya Partiyê û Feysel Nasir Endamê Partiyê. Me serdana herdu idareyên hikûmeta Kurdistanê kîrin û herweha herdu politik bîroyen Partî û Yekêti, Parlemenâ Kurdistanê, partiyeke siyasiyên Kurdistanê, rîkxirawen pişeyî (mihenî), birêz Tehsin Beg Mirê Yezidiyan, Kîristiyan, Turki-man, herdu zankoyen Selahedîn û Silêmanî û Helebce, ji bili xelkê

hejar û sade yê Kurdistanê. Di encama van hemû hevditinan de ji sê Frakşyonê Parlemenâ Kurdistanê, me 3 endam Ji Frakşyonâzer, 3 ji ya Kesk (sewz) û yet ji ya Mor, bangî Hollandâ kîrin û li 17/1/2005an li firokxaneya bajarê Amsterdam ji aliye şanda partiya me û revenda Kurdî ve pêşwazî li wan hat kîrin. Piştre wê şandê serdana şaredariya Amsterdam, Parlemenâ Holanda, Civata Piran, Dadgeha Navnetewî, Parlemenâ Ewropa û Nûneratiya Hikûmeta Kurdistanê li Belçika, Enstituta Kurdi li Belçika, Balyozxaneya Iraqê li Holanda û li dawiyê jî li roja 22/1/2005an li bajarê Rotterdam bi semînarekê digel revenda Kurd wan behsa serdana xwe û encamên wê kir. Herweha rojane hin kar têb ber destê me ku peywendi bi karûbarê Kurdistanê ve heye û em jî bi gorey şîyanen xwe jibo wan kar dîkin.

Piştî van guhertinê ku li Iraqê rûdane û rûxandina Se-dam, siyasetvanen Hollandî çawa temâsey Kurdistanê dîkin?

Ewropî geşbin nînin ku şandeke siyasi yan bazirganî here Kurdistanê, çunke ta niha ew dengûbasen ku wan guh lê dibî bi taybetî li Musil, beşa bakur wate Kurdistan aram nîne, herweha ew li dîjî Emrikane û tu çareseriye jî di destê wan de tuneye.

Hûn Serokê Herêma Kurdistanê çawa dibînin?

Bawer nakim tu miletex yan gropek hebe û serokê wan tunebê. Bi taybetî jibo rewşa Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe. Jibo ku serperekariya van hemûyan bike û niha di vê demê de, ez bawer nakim ku ji vî serokê ku hatiye helbijartin hêjatir hebe û gelek baş hatiye destnîşankirin. Jibo vê erka netewîye ku weke Kurdistanê gelek gîringe ku me parlemen û hikûmeta xwe heye, divê serokê me jî bi navê serokê herêma Kurdistanê hebe

Bêje  
Diyarbekir - 5-

Selim Çürükkaya

Mêrikê ku herderê wî di nava birin û qelsan de maye, roja din heman kesan li hemberi xwe dibine.

Mevlüt Çawîş serkese komê dibêje:

"Kuro nêrbaz tu hîna nemiriye qey?"

Mêrik ji nişkê ve radibe ser piyan. Dilkeve rewşa amade-bûnê.

Dest û lingên wî diricifin. Mevlüt Çawîş disa dibêje: "Te taştê xwariye kuro qûnek?"

Mêrik bi dengeki fetisê dibêje "Na".

Deriyê hucrê tê vekirin û mîrik derbasi saloneke biçuk ya gîredayî hucrê dikin.

Dî nîvê salonê de mîskekî mirî danîne.

Mewlüt Çawîş, berê xwe dide mîrik û vê fermanê dide:

"Amade be!"

Mêrik yekser dibe weke cît û amade dibe.

Akin, Karabela û Kambur derdora mîrik digrin.

Karabela dipirse: "te tu caran mîşk xwarine kuro?".

Mêrik édi merama dilê wan fêmkiyî.

Mîda wî li hev dikeve, êş dikeve nava wî, nizane cî bike.

Bi lêdanê wî davêjin erde.

Ew baş dizane ku ji xwârina mîşk û pêve tu rîyeke din nikare wî ji eşkencê xelas bike.

Çavêن xwe digre û mîşk dixe destê xwe.

Bi qasî ku dikare devê xwe vedike û mîşkê di nava destê xwe de dihepişîne devê xwe.

Dema ku dest bi cûtinê dike, vedişce. Mîşk ji devê wî dikeve. Mevlüt Çawîş dibêje "Berdewam bike!".

Karabela bi darê di destê xwe de li mîrik dide, Kambur ji pehînan davêje nava lingên wî.

Mêrikê ku di nava xwêdaneke cemidî de maye, mîşk dadiqurtine.

Piştire, verişandina wî pê didin alastin û salonê ji pê didin pakkirin. Ü careke din berê wî didin hucreya Qawişa 36an.

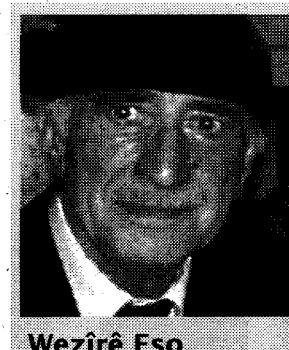
Mêrik li ser sekoya ji betonê rûdine, li ser şeva gitina xwe dirame û dûr diçe.

\*\*\*\*\*

Navê lehengê çirokê Adem Nezan e. Ewê ji niha û pêve wiha were nivîsandin.

# Strana "Welatê me Kurdistane" û Aslıka Qadir

*Bi minasebeta 50 saliya Radyoya Yerêvanê ya Kurdi*



Wezîrê Eşo

Sovyêtiyê eşkere got: "Welatê me Kurdistane". Û ya bi paradoks, sêyr û ecêb ew bû, ku dewleta Sovyêtiyê ew deng û ew gotina wê neda birinê û ew bûc nekir.

Bi ditina min, sebebê vê yekê yê bingehîn ew bû, ku xudanê vê stranê ne belû, ne kifş bû, ew weke straneke folklorik hat dîtinê û ber vê yekê ji réjîma Sovyêtiyê nikaribû konkiret qırka şexsekî bigirta û ew bifetisanda. Lî ci jî bêjin, ev stran hate belavkirinê û, weke xûşk û birên me yên soran dibêjin, ta êsta ji tê weşandinê. Ü tehsireke mezin ya pozitîv çê kir ser bîr û bawerên Kurdan ne ku bi tenê li Yekîtiya Sovyêt, lî li herçar perçen Kurdistanê ji. Ü bi wêra Aslıka Qadir bi carekê ra ci li Yekîtiya Sovyêtiyê û ci ji li dervay wê Kurdistanê deng da ber ku şansê wê lê xist ewê bi radiyoyê bistrê. Belê, keçeve Kurd ya bi navê Aslıka Qadir eşkere û bêminet ev peyv anîn ser zar:

**Welatê me Kurdistane,  
Cî-miskenê me Kurdane...**

Bi van du xetan, du hevokan ne ku bi tenê daxwazeke me hemû kurdan ya hundurî dihat eşkerekirinê, lî bi serda ji me Kurdistan Sovyêtê bi zar û dengê ewledeke xwe mîzgînî, beseke xêrî li xûşk û birayên xwe yên li Kurdistanê û dervay wê daxist, ku em Kurdistan Sovyêtê ji xwe weke Kurdistan û Kurdistanê ji wek welatê xwe dibînîn û vê yekê eşkere di nava wan qewil û şertan da dibêjin, gava qalînay, piraniya mîletê me ya absoliyût, ku li ser axa bav û kalan dimîne, nikare vê gotinê eşkere bîne ser zar.

Sebebekî bi carekê ra popûlyarbüna vê stranê û Aslıka Qadir bi xwe yê dinê ji heye. Ew sebeb ji xweşbüna dengê stranbêja me ya hêja ji tê. Aslik gorî naveroka wê stranê emê bi heyecaneke mezin, bi hisreta bê sînor hindava welatê undakirî da, bi awazekî mîlodik yê pir xweş, bi şewat bi cî tîne, bi awakî usa, ku tê qey bêjî peyv û awazên wê stranê ewê bi xwe çê kirine û ew ne ku ji gewirî û devê wê tê, derdikevin derva, lî ji nava dil û kezena wê yên ser welêt şewti, peritî. Ü badilhewa nîne, ku ji ber hunermendiya bilind ya bi cianîna vê stranê ewe weke ya Aslıka Qadir bi xwe dihesibinin. Di vi warî da ji şansê wê anî, bi vî sebebî ji ew hunermendeke bextware. Lî ev hemûş bi hev ra ji kemal û şûreta wê ya stranbêjiyê ya xwe zay tê.

Wek Aslıka Qadir bi xwe şedetiye dide, müzîsiyêne Kurd yê mezin Egîtê Cimo ew fêri tekist û awazên vê stranê kiriye. Lî hê ji xudanê wan peyvan û wî awazî ne dihare. Aslık navê du kesan hildide, lî ber ku ez bi temamî hindava vê yekê da ne bawerim naxwazim wan navarı li vir bêjîm û zelalkirina vê pirsê benda pisporê dinê dihêlim.

Bi hevkariya Egîtê Cimo û Aslıka qâdir çend stranê dinê ji hatin çekirin, dengnivîsan-din û weşandinê, wek straneke gorî peyvên şayrê bi nav û deng Mîkayêlê Reşîd. Lî strana "Tuyî min ra Teva jor" ser bingeha helbesteke şayrê bi nav û deng bi awazên Egîtê Cimo hatiye çekirinê. "Bedew û qesenga teme": vê stranê û gelekên dinê ji Aslıka Qadir di radyoya Yerêvanê da distre.

Aslıka Qadir bi awakî dinê ji besdarî weşanên Kurdî yên Radyoya Yerêvanê bûye: wek aktiyoreke şanoyê radyoyê û bi xwendina helbestên şayrên Kurd.

Ez bi giranî-bi minasebeta 50 saliya weşanên Kurdî yên Radyoya Yerêvanê vê gotara xwe ser dewlemendkireke fond wê radiyoyê ya hunera stranbêjiyê û awazên Kurdî vê gotara xwe bi cî tînim. Lî pişt ra sebebekî dinê ji ser da zêde bû: isal 60 saliya ji daykbûna hunermenda me ya bi nav û deng temam dibe. Ber wê yekê ji ez dixwazim bi kurtay ser jînenîgariya wê û kar û barên wê yên dinê ji rawestim: wek ronakbireke Kurd ya welatparêza dilşewat.

Aslıka Qadir sala 1945an li

gundê navça Axbaranê yê Ele-gezê (piştra ev gund ket nava sî-norê navçen Elegezê, Aragase û Aragasoninê) ji dayka xwe bûye. Pişti temamkirina dibistana gundê xwe ew salên 1963-1968an di fakulteta Rojhîlatzaniyê da ya Zanîngeha Yerêvanê da perwerdebûna xwe bi cî tîne û gava perwerde, xwendina bilind distîne dibistaneke Yerêvanê da dibe mamosta ziman û edebiye-ta Ermeni û li vir digihije poste-ke bilind û bi rûmet ya serwera beşa perwerde. Pişti çend salan Aslıka qâdir Wezareta Ermenistanê ya Ronkayê (perwerde) da dibe mîdodist (pispora karê mamostatiyê).

Cawa pişti hilweşana Yekîtiya Sovyêtiyê li Ermenistanê nijad-perestan seri hildan û xwestin bi şikînandina ronakbîrên Kurd, ku yekîtiya mîletê Kurd diparastin, dutîretiyê bixin nava olka Kurdên Ermenistanê ser bin-geha cihêtiya olê Aslıka Qadir wek mîrekî çarquçikî piştigiriya hogirên xwe-ronakbîran kir û rî neda, ku kitêbên fêran wek yê bi navê "Zimanê êzdîkî" bîn weşandinê.

Aslıka Qadir mecbûr ma da-wiya salên 90î ji Ermenistanê derkeve û li welatekî Awropayê bi cî bibe.

Bili sersaliya Radyoya Kurdî ya Yerêvanê em 60 saliya hunermenda xwe ya hêja ji pîroz û bimbarek dîkin û jê ra saxiyê û silametiyê daxwaz dîkin, ku ew vir hada ji bikaribe xizmeta çanda mîletê xwe bike wek do-teke wî mîleti ya welatparêza bi şewat û wek hunermendeke bi kemal û şûret.



Aslıka Qadir



# Pirtûkê Kurdî ïsal jî li Pêşangeha Frankfurtê ya Navnetewî bûn

**Loqman Berzencî  
Peyama Kurd**

Pêşangeha Pirtûkan ya Navnetewî li Frankfurtê, yek ji navdartin pêşangeha pirtûka ye. Ew cara yekemîn di sala 1949an de hat lidar xistin. Pêşangeha 57emin ïsal di navbera rojên 19-23ê Cotmehê de, bi besdariya pirtûkê 100 welatên cuda lidarket. Di van 5 salên dawî de, Kurdên li derveyî welat jî bi riya rôxistinê xwe karibûn bi awayeki besdarî vê pêşangehê bibin. ïsal amadekariyên kurdan baştır û birêkûpêktir bûn. Kurdan ïsal him di aliye pîrbûna pirtûkan de, him jî di aliye mezinbûna standan de, amadekariyeke baş kiribûn.

Nûnerê Hikûmeta Herêmê, idareya Silêmaniyê Dr. Ehmed Berwarî û hejmarek mezin ji ronakbir û jinê kurd li pêşangehê amade bûn. Di roja 4emîn ya pêşangehê de, min serdana besê Kurdi kir. Min li wir nerîna çend kesen besdar û amadekar jî wergirt. Nûnerê idareya Silêmaniyê yê Hikûmeta Herêma Kurdistan Dr. Ehmed Berwarî di derbarê vê pêşangehê de nerînen xwe wiha anîn ziman, "Bêguman di pêşangeheke wiha navnetewî de, amadebûna dezgehên çapemeniya kurdî kareki pir girîng e û derfeteke başe ji bo wan nivîskarênu ku berhemên xwe bi zimanê Kurdi û biyanî belav dîkin. Em weke Hikûmeta Herêma Kurdistanê bi germî piştgiriya van cure çalakiyan dîkin. Wek hûn dizanin Hikûmeta Herêma Kurdistan, idareya Silêmanî bi hevkariya van aliye ku ev pêşangeh amade kirine, tevlî vê çalakiyê bû û alîkariyek baş pêşkêsi van amadekaran kir. Em hêvidarin di salên pêş de em bikaribin bi saya wezaretê rewşenbîri ya hevgirti vê pêşangehê ferehtir bikin û piraniya dezgehên çapemeniya Kurdi besdar bikin. Em ji aliye xwe ve weke Hikûmet hewl dîdin, tazetîrin amûrîn çapê jibo çapxaneyê Kurdistanê peyda bikin".

Soran Yaba ku yek ji amadekarêne besê Kurdi bû, di derbarê besdariya Kurdan de wiha got, "Em weke Navenda Rewşenbîri ya Kurdi li bajarê Manheim, ev du sal in ku besdariyê di vê pêşangeha navnetewî de dîkin. Me ïsal, bi alîkariya Wezareta Rewşenbîri ya idareya Silêmanî, beşekî mezin ji pirtûkê çapxana Serdem û Xanêy Wergêran di vê pêşangehê de pêşkêsi kirin.



Hejmara pirtûkê me nêzîkî 2000î ye". Me nîrxekî erzan jibo pirtûkê xwe danîye ku xwendevan bikaribin hejmareke baş ji wan bikirin. Gelek kes jî bi telefonê li me digerin û dixwazin em pirtûkan bi riya postê ji wan re bişinin. Wek tê zanîn, li vî welatî piraniya xelkê jiber karûbarênu xwe nikarin serdana pêşangehê bikin, lê em dikarin liser daxwaza wan pirtûkan bi riya postê ji wan re bişinin".

Liser kirêkirina cihê standa Kurdi û buhayê wê, Soran Yaba wiha axivî, "Piştî ku me pêwen-dî ligel Wezareta Rewşenbîri danî, wan daxwaza me pejirand û biryar wergirt ku ew kirêya vî

beşî bidin. Kirê 25 hezar Euro dike. Em hêvidarin ev hevkari berdewam bibe. Beşdarbûna vê pêşangehê jibo me Kurdan pir girînge û di aliye siyasi de jî dengekî mezin dide".

Ji rewşenbîr û nivîskarênu Kurd Qadir Wertê jîli pêşangehê bû û nerînen xwe wiha diyar kirin, "Ev 2 sal in ez besdarî vê pêşangehê dibim. Ez dibînim ku ïsal amadekariyekê baş ji aliye Kurdan ve bûye û ev ji destkefteke rewşenbîri ya girînge. Tişte heri balkêş li vê pêşangehê ewe ku dengê rewşenbîriyeke hevbes tune ye. Ez hêvidarim sala tê, em bi dengekî yekgirti besdar bibin û ew jî erkekî rewşenbîri

ye. Eger tu bala xwe bîdîye, bi tenê aliye amade bûye, birastî ev kareki ne baş e".

Her wiha nivîskar û rojnamevan Fewzî Etrûşî jî di derbarê girîngiye vê çalakiyê de wiha got, "Ev pêşangeh, wêneyekî şaristanî û komcivîneke nivîskar, hunerdost û edebhezane. Ev her wiha centerekî rewşenbîri û fîkrî ye. Ez xweşhalim ku Kurd bi amadekariyek ji demê berê baştır besdarbûne. Ez vê besdarbûnê weki kareki pîroz dibînim û destxweşîya amadekaran dikim".

Cigirê serokê Sendikaya Rojnamevanen Kurdistanê, mamoste Mistefa Salih Kerîm ku niha bi serdan hatiye Almanya, di derbarê pêşangehê de nerînen xwe wiha anîn ziman, "Beşdariya Kurdan di van pêşangehê navnetewî de kareki pir baş e û girîng e. Wek ez dizanîm çend salan berî niha çend ciwanen Kurdan bi derfetên xwe yên hejar besdarî di vê pêşangehê de kiribûn, lê ïsal bi saya Hikûmeta Kurdistan besê Kurdi baştır hatiye amadekarin û em pê xweşhal in".

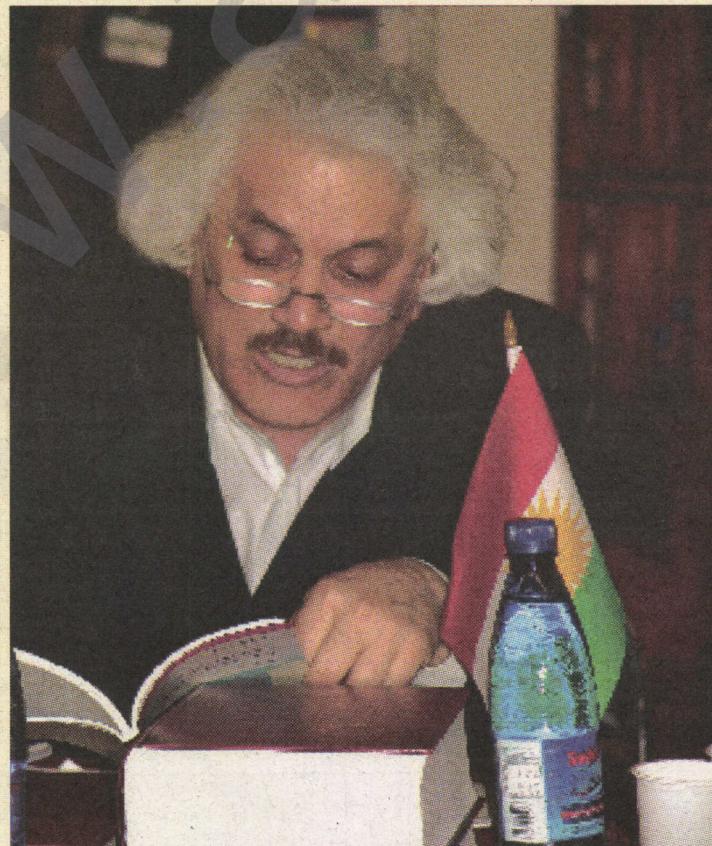
Min di pêşangehê de serî li nerînen çend standen cîranen Kurdan jî dan. Birêvebirê giştî yê çapxana El Ahram ya Misrî Hanî Tulbe, di derbarê besdariya Kurdan de wiha got, "Em xweşhalin ku iro em dibînim Kurdi ji weke hemû welatên din yên cihanê di vê pêşangehê de besdar in û em hêvi dîkin ku di pêşerojê de em bikaribin pi-reke rewşenbîri ligel dezgehên çapemeniya Kurdi çebikin û ez pîrozbaşa birayen Kurdi dikim ku bi vî karî rabûne".

Karmenda Wezareta Ragîhandinê ya Kuwêtê Emanî Iliwe jî ev gotin ji me re kirin, "Em bi awayekî fermî ji aliye Hikûmeta Kuwêtê ve di vê pêşangehê de besdar bûne û em geleki xweşhal in ku beşa me; cîranê beşa Kurdi ye".

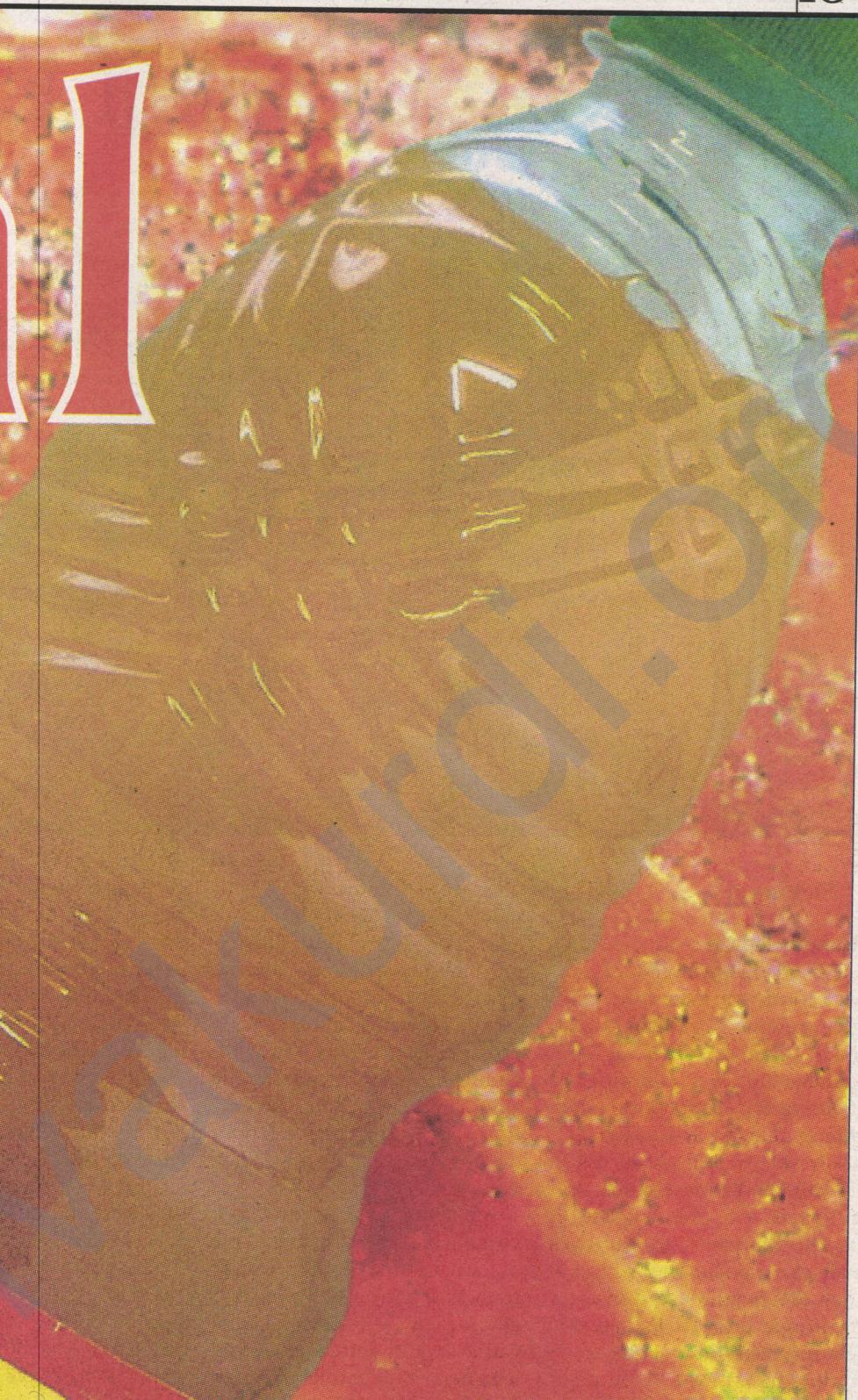
Nivîskar û rojnamevan Cemal Xeznedar jî li pêşangehê bû. Wi di derbarê vê çalakiya rewşenbîri de wiha got, "Hebûna Kurdan li vê pêşangeha navnetewî kareki girîng e. Ev yek rî dide ku mirov rewşenbîriya Kurdi bi çand û kultûren din bide naskirin û xwe nêzîkî neteweyen din bike. Em her wiha dikarin xwe bi dînyaya pêşketi bidin naskirin û beşekî girîng ji nivîskarêni cihanê jî binasın".

Sernivîskarê Kurdistanî Nwê Kawa Mihemed, di derbarê besdarbûna xwe de got, "Ev cara yekê ye ku ez pêşangeheke navnetewî wiha mezin dibînim. Hebûna besê Kurdi û hejmarek ji ronakbîrên gelê me jî li vê pêşangehê xwediyê girîngiyeke mezin e. İro serdema têgîhiştina kultûren cuda ye û ev yek bi riya dialojeke şaristanî dibe. Em jî weke rojnamevan ci ji destê me were emê jibo piştevaniya vî karê pîroz bikin". Her wiha bêje-ra televizyonâ Kuwêtî Nadya Seqir jî dilxweşîya xwe ya jiber amadebûna Kurdan wiha anî ziman, "Ez pir dilxweş im ku dibînim Kurdistan, piştî wan rojân tarî û nexweş di sîbera azadiye de gavêne pir mezin diavêye û bi azadî daxwazên xwe tîne ziman. Jibo min balkêş bû ku min alaya bedew ya Kurdistanê di vê pêşangehê de dît û ez hêvidar im Kurdistan di hemû aliyan de ber bi pêş ve here".

Di 4emîn roja pêşangehê de, çend semînar jî ji aliye besê Kurdi ve hatin lidarxistin. Dr. Firiyad Fazil yek ji wan kesan bû ku semînarek liser zimanê Kurdi û Almanî pêşkê kir û ferhenga xwe ya Kurdi û Almanî da naskirin. Berpirsyara Rêxistina Jinên Kurd li Berlinê Roşna Mehîmûd ya ku ligel komek jin bi cilûbergên Kurdi li pêşangehê amade bû, da zanîn ku besdariya wan di pêşangehê de bi cilûbergên Kurdi, bala gelekkî mîvanan kişandiye ser xwe. Rewşenbîr û nivîskar Edib Çelkî jî di axaftina xwe de wiha got, "Ez kîfxweş im ku Kurd di vê pêşangeha rewşenbîri ya mezin de amade bûne, jiber ku hebûna Kurdan li vir xwediyê wateyeke girîng jibo asta rewşenbîriya gelê me".



# Zelal



#### Navenda Zelal

Liza GmbH  
Köpenicker Str.  
22-25  
**D-10997 BERLIN**  
Tel: 030 390 380 30  
Fax: 030 390 380 84

#### Bayiyen Zelal

AKCAN GmbH  
Hamburg  
Tel.: 040 723 402 96

AKCAN 2  
Bremen  
Tel.: 0421 691 96 78

CAN GETRÄNKE  
Essen  
Tel.: 0201 289 74 17-18

CAN GmbH 2  
Köln  
Tel.: 0221 37 79 408

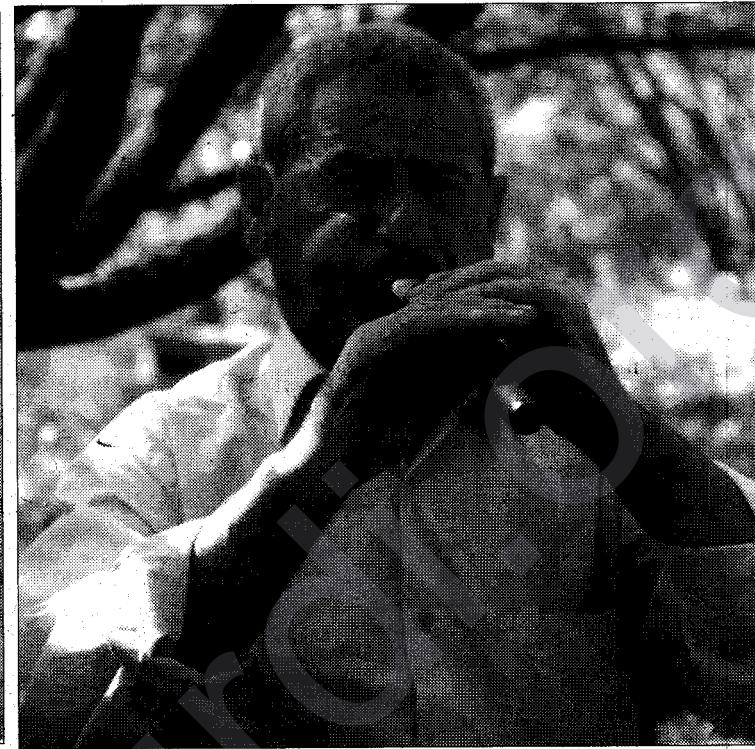
ESD Softdrink GmbH  
Mannheim  
Tel.: 0621 318 76 70

LIZA GmbH  
Berlin  
Tel.: 030 61 62 98 11

TRINK-One  
Düsseldorf  
Tel.: 0211 15 79 881

TRINK-SEM  
Dortmund  
Tel.: 0231 981 86 23

# Bîranînek ji Ermenistanê -4-



## Pîrkemal

### Gundê Elegezê

Gundê Elegezê yek ji 21 gûndê Kurdên Ermenistanê ye. Li Ermenistanê 21 gûndê Kurdish hene. Piraniya Kurdên ku li van gûndan dijin bi xwedikirina pez û dewaran debara xwe dikan. Meriv dibê qey ev Kurdên li vir dijin ne berî sedsali, lê doh ji Kurdistanê hatine. Qet urf, adet û toreyen xwe jibîr nekirine. Bi taybet Kurdiya wan Kurdiyek safi, pak û yek gotinê biyanî di nav de tuneye. Meriv dibêje qey ne li welateki xerîb lê li gûndê Kurdistanê dijin û qet bajar nedîtine, hevqasî ku bi Kurdiyek paqîj diaxivin.

Em li mala xalê Hisêñ Cin-doyan (bavê Cemal Cindoyan) bûn mîvan. Xalê Hisêñ kalekî 91 sali bû. Kurdekkî welatîz û girêdayî qewmê xwe bû. Xalê Hisêñ 50 sali Mamostetiya zimanê Kurdi kiriye û di gûndê Elegezê û derûdora wê de xizmeten baş jibo Kurdish kiriye. Gava xalê Hisêñ behsa derbasbuna xwe û malbata xwe dikir, kelegirî dibû û dilê wî û dilê me jî pê dişewiti. Ewî di got "kalkê min Cindo ji bajarê Entabê hatiye bajarê Qersê û ji wir jî hatiye Ermenistanê gûndê Elegezê. Wî çaxî navê Elegezê Çambûsvana mezin bûye. Kalkê min di 1827an de li vê herêmê bicîhbûye" û bîranînen xwe tanîn zimên. Gava me jê re behsa Ezidiyên ku ji xwe re dibêjin "em ne Kurd in" dikir, ewî bi hûrkenî di got "em Ezidi Kurdên esil in, lê ewen ku dibêjin em ne Kurd in kurê kerê nel". Ji aliyekei ve jî dilê xalê Hisêñ û xanima wî şikestî bû. Xalê Hisêñ berî bi çend salan du kurê xwe wendakiribûn, yek di qeza trafîk de miribû û yek jî hatibû kuştin.

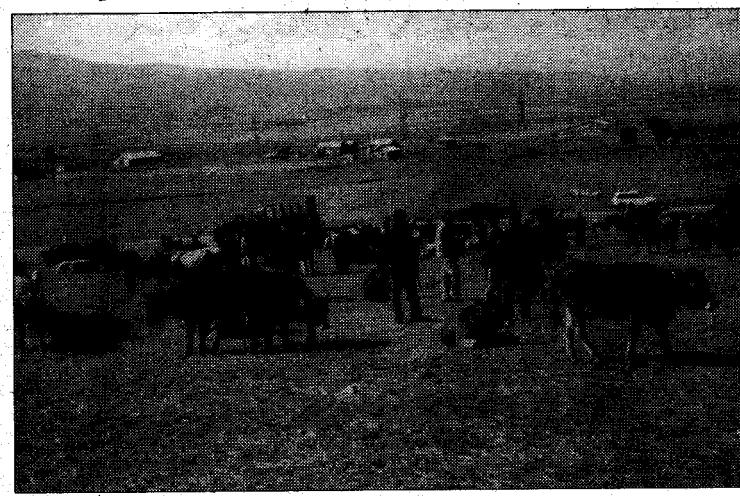
Jiber wê ji xanima wî ev çend salbûn xwe res girêdabû û şina kurê xwe digit. Pişti firavînê me bihist ku li gûndê Elegezê roja "dewarfirotine" ye. Me berê xwe da gasîna pişta gund a ku lê dewar dihatin firotin. Kurdish ji gûndê derûdorê dewarê xwe anîbûn mazata firotinê. Gava ditin ku em biyanî ne xwe li dora me komdikirin û me li halê hev dipîrsi.

Me li vê mazatê xanim Çîçek naskir. Gava em pê re axivîn me dît ku xanim Çîçek xanîmek bîrewer û zanyar e. Piştre ewê got ku ew Mamosta Zimanê Kurdi ye û bi derfetên xwe yên kêm derzê dide zarokên Kurdish û bi vî awayî xizmeta milletê xwe dike. Xanim Çîçek jî wek gellekan pirs û gazindên xwe kirin û bi dilêşî di got "çima em Kurd nikarin li hevdu xwedî derkevin? Çima rewşenbir, sazî û dezgehê Kurdi di vî warî de destê alîkariyê dirêjî me bikin". Di Mala Kurdish de mezelek (ode) derzdanê û mezelek jî jibo tenduristiye hebû. Wekî din di mezelek de jî muzyek piçûk a cil, berg û alavê din hebû. Bêrîtan xanim bi derfetên xwe yên kêm bi hawara Kurdish nexweş ve diçû û bi derzî û dermanan ew tedawî dikirin. Herweha hewcedariya wan zêde bi dermanan jî hebû. Birasti em bi dileki xweş û pêşewaziye germ ji Mala Kurdish derketin.

Elegezê xizmeta gelê xwe dikir. Gili û gazindên herdu xebatkaran jî hebûn. Digotin "em hewl didin ku bi riya Hikûmeta Ermenistanê derzên Kurdiya latîni di dibistanan de bikin fermi, lê hîna biryara hikûmetê di erenayê deye. Derfetên me kêm in, rewşa aborî xirab e, alfabe û pêwistiyen din nînîn ku em karibin li gor dilê xwe derza Kurdi bidin zarokên gund. Em hêvidarin kes, sazî û dezgehê Kurdi di vî warî de destê alîkariyê dirêjî me bikin". Di Mala Kurdish de mezelek (ode) derzdanê û mezelek jî jibo tenduristiye hebû. Wekî din di mezelek de jî muzyek piçûk a cil, berg û alavê din hebû. Bêrîtan xanim bi derfetên xwe yên kêm bi hawara Kurdish nexweş ve diçû û bi derzî û dermanan ew tedawî dikirin. Herweha hewcedariya wan zêde bi dermanan jî hebû. Birasti em bi dileki xweş û pêşewaziye germ ji Mala Kurdish derketin.

### Çaransavan û Arzakan

Nehiya Çaransavan nehiya Ermeniyan bû, têra xwe mezin bû, lê jiber bêkarî û aboriya xirab piraniya rûnişvanen wê koçî bajarê Ruhayê bû. Piştre ketibû nav şervanen gerilla û di teqînekê de giranbrîndar bibû. Bi wê brîndariya xwe li gûndê



*Ewê berdewam bike*

# Şarî Çolîg vêşano

**Çolîg** - Çolîg de aşmê remezan de tayî daîreyî dewlet semedî şara çî werî kenî vila. Her cayî wer vilakerdiş de biyeçî derg yenî meydan.

Aşmê remezan de Weqfa ardim û paşgirotîş sosyal çî werî û ardim kena vila. Biyeçî derg û dila ke itâ de yenî meydan, vêşûnê, belengazê û perîşanê şarî Çolîg ana çimanî ver. Çolîg de hend feqîr û bêkar û mehtac estî ke dergê biyeç re ge-ge zafê mehtacan nêşkenî xo biresnî werî ke yeno vilakerdiş.

Çolîgij no derheq de viñayê xo îna anî ziwan: „Têna aşmê remezan de no ardim yeno vila kerdiş, no zi derdanî ma çare nêkono. Geteka dewlet cayanî kar, palkayan akero ke ma wâharî kar bi. Ma no hal re ecizî, la çîko ma bieşk bikeri çîn o. Ge-ge ma xo nizm vînenî, ma şarmiyenî ke ma itâ de dest akeri û çî biwazi. No hal psîkolojiyê ma



zi keno xirab. Ma nêwazeni kesi layk kûri, ma wazeni semedî yew heyato însaniya bixebeitî“.

Hanc Çolîgij vûnî: „Çend aşm cuwa ver o qede yew

gerar geriyabi ke encûmenî belediya mexlan de feqîr tespit bikerî. La no qede nêbi. Şayet na xebat bibin, o wext veciyaynî orte ke Çolîg de sefaletê dûna zuni, çiqas însanî

nêşkenî nûn berî keye, estî.

Ma nêwazeni biyeçê nûn de, biyeçê tencireyanî wê de yan zi biyeçî ke semedî vilakerdiş 50 milyon yenî meydan, bipawi. Ma wazeni bixebeitî“.

## Çolîg de zafê qican hama dest bi mekteb nêkerdo

**Çolîg** - Çolîg de 9 Mektebanî Ewilîni Rakotîş ê Heremî (YIBO) de û Mektebanî Ewilîn ê bi pansiyonî (PIO) de tadîlat esto. Bi henzar qici ke no mekteban de winenî, hama dêst bi mekteb nêkerd.

Pisporanî Zaningeji Rojhetatbênatîn ê Teknikî (ÖDTU) qerar dabi ke nê mektebî verba banlezî nesexlemî. Nayî ser Wezirtiyê Perwerdeyî nê 9 mekteban de dest tadîlat kerd.

Semed ke karî tadîlat bi abiyayışi mekteban dest ci kerd 3 henzar 750 wendoxî nêşkayî dest bi mektebî bikero.

## Diyarbekir de Seydî parsekan



**Amed** - Amed de zabitanî Belediya verba parsekan dest bi operasyonan kerd. Hefta ke viyert zabitayan 30 parsek tepişt û 50 YTL cezay peran da her parseki.

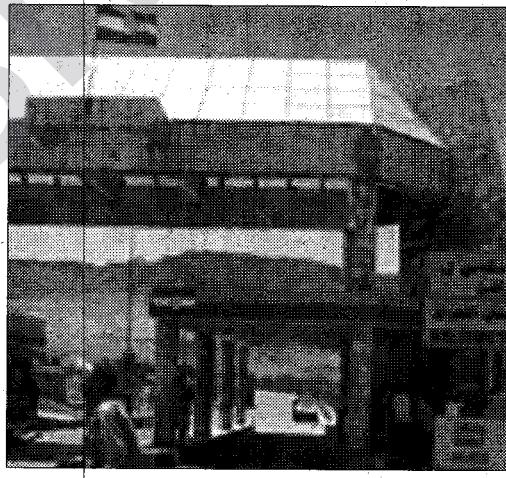
Muduri zabitayanî belediya Diyarbekir Reşat Bakan vûno, ma na aşmê remezan de 250 parsek Diyarbekir re vet, çimki nê parseki bajaranî bînan re yenî Diyarbekir.

Goreyi agahdariyê muduri zabitayan nê parseki bajaranî Adana, Semsûr, Entep û Riha re yenî Diyarbekir. Semed ke şarî kurdistan bê kar o û feqîr o, ê mecbur manenî ke parse bikerî.

## Tîrk berî Xelîlibrahîm de ala Kurdistan re ecizî

**Xelîlibrahîm** - Ala kurdistan ke berî Xelîlibrahîm de dardkîriya, memûrên tîrkan zaf ecizî kena. Berî hetî tîrkiya Xabûr o.

Memûrî tîrkan ê berî Xabûr û memûrî kurdan ê berî Xelîlibrahîm her di aşm de yew ray yenî piyehet. Gorî ajansanî tîrkiya memûrî tîrkan kurdan re wazeni ke ala kurdistan wedariyo. La heta nika kurdan ala kurdistan nêdarita we û nêwazeni wedarı. Na pers bênatê tîrk û kurdan de biya sebebî krîzi.



## Bremen de konsera Nîlufer Akbal

**PK** - 5î teşrinê de hunermenda kurd Nîlufer Akbal bi grubâ xo ya Bremen de yew konser dûna. Nîlufer Akbal nê çend serranî peyinan bi muzîsyen Ayhan Evcî û yew grubê muzîsyenî almanan'a xebityena. Akbal muzikî kurdi bi Blues, Pop, Rock, Funk, Reggae, Jazz, Hip-Hop û Flamenco ya kerdo doletî. Radyoya enternasyonal Funkhaus Europa semedî nika Nîlufer Akbal'a almanya de yew turne amade kerdî.

Dem: Roja şemî, 5î teşrin 2005, sehet: 20:30 de

Ca: Club Moments, Vor dem Steinstor 65, 28203 Bremen

Organize: Funkhaus Europa



**Selim Cürükkaya**

## Di Hedîseyî

**C**end roji ver di heb hedîseyî muhim biy, ez wazena nê di hedîseyan ser binusî.

Gori nuştiş rojnameyani tîrkiye qetilkari Hikmet Fidan tepiştîyi.

Şima zûnî ke Hikmet Fidan. Mardin ra bi, o hepisxaneyî Diyarbekir de mendib.

O partiye kirdan DEHAP de yew merdimo sinasnayebi. O wext ke Diyarbekir de, üme kîstî, çew waharî cenazeyî ey nêvectiyab. No rid re herkesi fehm kerd ke Hikmet bi destî PKK ümeyo kîstî.

Nika Polisi Tîrk hîrê tenî tepiştî, ey vûnî ke inan Hikmet kîsto.

Ez inan re yewi zaf hol sinasnena, nameyi ey Muastafa Kemal OK o.

No yew merdimo extiyan o, o verî darbeyî eskeriya merdimi Kemal Burkay bi. Bacê o û Mehdi Zana piyabi. Mi cuwa pey eşnawit ke o bû sempatisanî PKK. Laci ey, merdimi ey şiy kue, biy Gerilla. La wext ke Avdila üme İmrâli, Mustafa Kemal OK Avdila lehnét kerd.

Ey destekî xo partiye Avdilay re fûnt, keye xo de nişt rue.

Wext ke Hikmet Fidan Diyarbekir de kişiya, Mustafa Kemal têna waharî cenazeyî Hikmet veciya. No semed ra merdimanî PKK Mustafa Kemal Ok kua. Nika zi polisi tîrk o tepişt est hepisxane. Polis ey re vûnî ke to Hikmet Fidan kîsto, itiya de yew çîko muhim est.

Ma gani nê ser vinderi.

Şima zûnî o hedîseyo bin çinawo?

Polisi Almanya Stuttgart de yew kird tepişt û teslimî tîrkiya kerd.

Nameyi ey Hemze Bindal o. No merdim semedî devletê tîrkanâ zaf muhimib.

Şima nika mi ra pers keni, vûnî ke cinay ra muhimib?

Bo ez şima re vacî:

Wext ke yew teyara giney ard, ci muhim o?

Kutiya siya muhim a. No Hemze kütîya siyaya Avdila Ocalan bi. O 9 serî Sam de keye Avdilay de mendib. O keye de ci bi, ci nébi o zûno. Ez zûna şima hêna mi ra persenî; o keye de se bibi?

Ez nêzûna, la Hemze zûno. E ciyan ke Hemze zûno, e zaf muhim i. No semed Polisi Tîrk û Polisi Alman bênatê xo de qisê kerd. Polisi Alman Hemze girot berd konsolosî tîrkiye.

Hemzeyî imzayı xo est û nişt teyara si. No qede kutiya siyay kot destî devleta tîrk.

Ma hanci no ware de mendi.

**Mesûd Barzanî bi kincanî kurdan Qesra Sipî de kurdî qisê kerd**

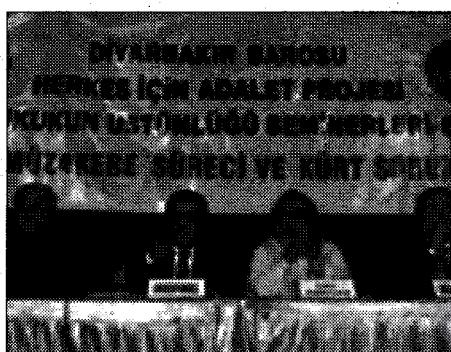


PK - Serekî Kurdistana Federe Mesûd Barzanî 24î oktob re de bi kincanî kurdana şî Qesra sipî û serekdewletî Amerika George W. Bush'a amê piyehet.

Barzanî qesra Sipî de bi kurdi qisêkerd. Barzanî serek Bush re spas kerd ke ey şarî Iraq diktatoriye BAAS re xelisna. George Bush qisêkerdiş xo va; ez pê zaf şâ biya ke mi serekî kurdistan biyo mîvanî mi. Birêz Barzanî zaf cesûr yew inasn o, es piyerê emîr xo de verba yew hikumdarô zorbaz şer kerd.

Heyeti kuristan de serekî hukmatî kurdistan Nêçîrvan Barzanî, wezîri planvîrâştiş û hevkariye verdışiyayî Iraq Berham salih, Dr. Fuad Husen û çend parlementeri kurdistan ca genî.

### Amed de panela prosesi YE de persa kurd viraziyyat



Amed - 22î oktobre de Baroyî Diyarbekîr hewşê belediya ê konferansan de bi nameyi "Prosesi YE de persa kurd" ywe panel hedre kerd.

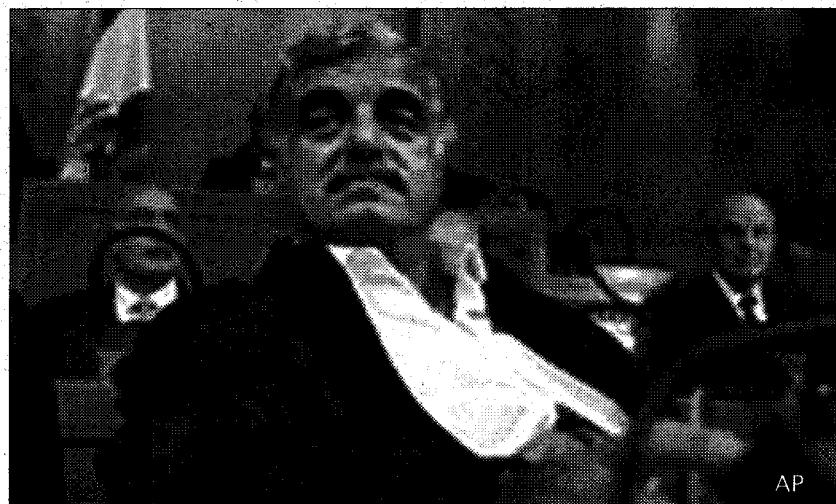
Na panel serekî Baroyî Diyarbekîr. Sezgin Tanrikulu idare kerd. Prof. Dr. Gencay Gursoy, Prof. Dr. Mehmet Altan û serekî Belediyeye Entab ê kahan Celal Dogan sey panelist ita de qisêkerd.

Prof. Dr. Gencay Gursoy va; derheqî persa kurd de bedînyayî mezgî tîrkan ziwaro. Çimkî tîrkiye de paranoaya Sevr esta. Tîr her tim bawer kenî ke dewletî rojawan wazanî tîrkiye parce kiri.

Prof. Dr. Mehmet Altan zi va ke ez bawer kena ke prosesi YE de pa persê kurda piyerê persan biyerî çarekerdiş.

Celal Dogan zi qisêkerdiş xo de waşt ke bendi vîcnayiwan 10% biyero cyer ke şarî mintiqâ zi parlemento de biyerî temsîl kerdîş.

## Kiştîşî Refîq Herîrî de destî suriye esto



AP

Newyork - Heftekû viyert Yewbiyayê Netewan(YN) cigerayışî xo ê derheqî kiştîşî serekwezîrî kahan ê libnan Refiq Herîrî eşkira kerd.

Gorî raporî YN aktorî kiştîşî Refiq Herîrî dewleta Sûriye û tayê hêzî libnanî yi. Raporê de yeno idfa kerdî ke suriye pa hevkaranî xo ya çend aşm cuwa ver dest bi plana kiştîşî Refiq Herîrî kerdî.

No raporî YN dozgerî alman Detlev Mehlis kerdî hedre. Raporî dozgerî de yeno nuştiş ke hêzanî

mixaberâfî suriye bi talîmaî serkaranî dewleta suriye Refiq Herîrî kişto. No rapor kiştîşî Refiq Herîrî de serekî libnan Emile Lahoudî zi súcdar keno.

Dozgerî alman Detlev Mehlis yew mûde cuwa ver ifadeyî wezîri karanî zerrî ê suriye Xazî Kenan gitrotib. Xazî kenan cuwa pey xo kiş. La şuphê estki mixaberâfî suriye Xazî Kenan kiş ke o derheqî kiştîşî Refiq Herîrî de agahdarî nêdo YN.

## Festîvalê Mahşerefjanî Ardelan (Mestûrey Kurdistanî)

Hewler - Dezgeyî çap û vilakerdiş Aras 18î teşrîn de semedî vîrardişî şair û tarixnuştoxa kurd Mestûrey Kurdistanî yew festîvala hîrê rojî kerdî hedre.

Emser serrî 200. ê dinya ameyîsi Mestûrey Kurdistanî (1805-1848) ya. No rid re dezgeyî Aras na festîval diyarî Mestûrey xanim kerdî. Na festîvala roşnîrî 2 qisim re yena meydan.

Qismî yewin de çend semîneran de heyat û kar û barî Mestûrey xanim ser agahdarî diyena hedreyan. Dez-

geyî Aras gazî roşnîr û cigêrayanî kurd keno ke kam ke no derheq de xebat kerdî, na xebatê xo na festîval de peşkeşî kurdan bikero.

Qismî didin de çend semîneran de bi peroyî xebata cîniyanî kurd ser biyero vindertiş. No qisim de cîni kurd eşkenî xebatê xo ya edebî, tarixî û cigerayısanî xo yê cemaati û sosyalî peşkeşî hedreyan bikerî.

Telofonî Dezgayê Aras: 2242847

Adresa posteya elektronik a Aras: [HYPERLINK](mailto:araspb2003@yahoo.com) „mailto:araspb2003@yahoo.com“

## Xolxol

Xolxol Milata ver binî hukmî Arminian, Persart, İskender û Roma de mendo. Xolxol zi hetamî 1071 binî hukmî Bizansan de bi, 1071 koto binî hukmî Selçukiyan û bacê zi Osmaniyan. C.T

1959 de nameyi Xolxol bedilnawo kerdî Yayladere. Xolxol heta 1987 pabestê Gexî bi, la 1987 bi qeza: Xolxol ho kişte Çemî Perî de yo.

Şarî Xolxol yew qisim kirdkî yew qi-

## Bisilmînê û Arminî

| İrfan Kaya

Wextî qırkerdişî Arminian de yew bisilmîne şino ke cirûni xo ê Arminî bikişû. O cirûni xo pawenû, cirûni ey veciyenû şinû cit, vi zi dima şinû miyûn hegay ey di cirûni xo tepişenû.

O vûnû:

Gawir lacê gawir yan ti eşedî xo anî, yan zi ez to kişenû.

Arminî kuenû cirûni xo layk, vûnû: Cirûn to ci xirabe mi ra diya ke ti mi kişenû?

Bisilmune vûnû:

Tî sey mi bisilmune ni, ti gawiri eyey ra ez to kişenû.

Arminî oniyenû ke çarê ey çinû, o vûnû:

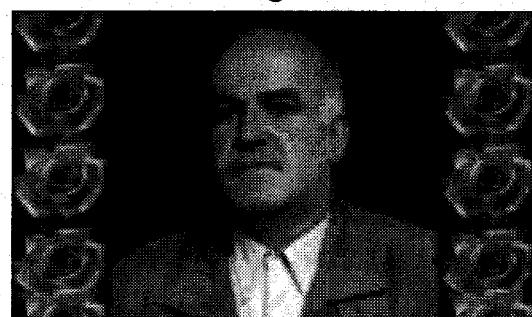
Dê ti mi ri eşede xo biya, ez zi to dima vacî. Ez zi sey to qayila bisilmune bi.

Bisilmune vûnû:

Kutik zey kutik la ez zûna ke ez to ra vacî. Arminî agyerenû ci vûnû:

La ti nizûni se qey ti mi kişenû?

## Hamburg de Îsmail Hakkî Mutewelîzade amê vîrardiş



Hamburg - Platformî Kurdanî Hamburg 23ê oktobre de semedî vîrardişî şoreşer, welatperwer û politikkarî kurd Îsmail Hakkî Mutewelîzade ya yew kombiyayış vîrastî.

No kombiyayış de verî serekî Hevkar M. Ali Yıldırım heyatî Îsmail Hakkî ser agahdarî da û armancê no kombiyayışî ard ziwan. Cuwa pey Ebukat Osman Aydin derg û dila xebatê Î.Hakkî û siyasi ser û embazê xo û Î.Hakkî ser agahdarî da hedreyan.

No sohbet hanc zaf kesan ke Î.Hakkî nêzdî re sinasnayn pers persayî û inan zi vîrameyê xo ardî ziwan.

Îsmail Hakkî Mutewelîzade 05.10.2005 de nîweşîye kanser re merdib.

### Ehmedê Dirihi

Xolxol Milata ver binî hukmî Arminian, Persart, İskender û Roma de mendo. Xolxol zi hetamî 1071 binî hukmî Bizansan de bi, 1071 koto binî hukmî Selçukiyan û bacê zi Osmaniyan. C.T

1959 de nameyi Xolxol bedilnawo kerdî Yayladere. Xolxol heta 1987 pabestê Gexî bi, la 1987 bi qeza: Xolxol ho kişte Çemî Perî de yo.

Şarî Xolxol yew qisim kirdkî yew qi-

sim kirdkî qisêkenî.

Na navce de kurmancî elewî, kurmancî sunnî ciwyenî. Eynî eşir de hem elewî, hem zi sunnî estî.

### Dewî Xorxolî

Alinyazı  
Aydınlar  
Bilekkaya  
Bathayaz  
Boğazköy  
Çalıkağıl  
Çatalkaya

Xozavît  
Çux  
Hergep  
Muran  
Aşuran  
Maskan  
Kumik

Çayağzı  
Dalbasan  
Doğucak  
Güneşlik  
Günlük  
Kalkanlı  
Gökçedal

Zîmtek  
Seter  
Çikan  
Heftarıç  
Anzevik  
Paragason  
Deşfil

Kir  
Korlu  
Sürmeliçoç  
Yavuztaş  
Yaylabağ  
Zeynelli

Qır  
Şexan  
Çemî Zeyni  
Tari  
Axdat  
Zeynân



# لە ئەرشاپتى گۈرگەنلىكىنىڭداش كۈرگەنلىكىنىڭداش

[a.chegeani@home.nl](mailto:a.chegeani@home.nl)

**نامه‌ها و مقالات** - **کتابخانه ملی ایران** - **سازمان اسناد**



ماموستا نیزراهم نه همه‌د، خانوو وکی عزی و دک دیاری پیشکهش به شیوه کارانی کورد و  
ماموستا گله‌دری زمانه‌ای تقدیمه.

دایکبوونی تابلوییک گوزارش  
 له هندی نازاری جیاجیا بکات  
 بهین نان و خزرک شهو و پژیان  
 کرده و .  
 هولی برای هونرمهندم روستم  
 ناغا زور کوههیه لوهه گورهتن  
 ئو مرغانهیه که توایان  
 بیو مالی کهناوی لئی نزاوه  
 ”کلههی زاموا“ بیشیک له زیان  
 و بیهودهی کانیان پیشکهشی  
 شیوههکارانی هونرمهندانی  
 کورستان بکن ■■■

زور دزوپاره بونوه و فهنتازی  
هونه‌ری تیادا بهدی دهکریت.  
و هی جینکای سه‌منج و تیرانینم  
بینت نو شاماده بیوننه که روزانه  
و سالانه هونه‌ری شیوه‌کاری  
کوکردی. باره پیشچوونیکی  
بالا به خزیوه دهیست. کاری  
هونه‌رمه‌ندان له زیاد بیوندایه،  
زوز لایو خاوهن به‌هره‌ی تیادا  
هله‌لکوتوه، به تاییهت بیونی  
پیمانکای هونه‌رمه‌جانه‌کان له  
سلیمانی و ئەکادیمیای هونه‌ر

**کالی لہ پیشانگایہ کی ہاویہ شی نہ لمانی و یانیدا بہ شداری دہ کات**



هونه رمه‌مندی شیوه‌کار "کالن" به شداری  
له پیشانگایه کی هاوبه‌شی ئەلمانی و  
بیانیدا دهکات، له رۆزى ٤/١١/٢٠٠٥  
کاتژمیز حوتی نیواره دەكريتەوە و تا  
رۆزى ٣٠/١٢/٢٠٠٥ بەردەقام دەبیت،  
کاتان سەردانیش لە کاتژمیز ٩:٠٠ تا ١٧:٠٠  
دهبیت، پیشانگاکە لە ئېئر ناونیشانى:  
و اته رووبەپوپونه‌وە، Begegung  
دەكريتەوە،  
ئەدریس:

بنکی زمانه وانی سه بارهت به هردو زمانی کوردی و نه لمانی و نیشاندانی هو فرهنگ نوینی که تازه به چاپی گایاندووه بهناوی فرهنگی نه لمانی کوردی که پنتر له ده سال شورک و خزانندوکردی پیوشه کیشاوه. و هم به نهنجام دانی فرهنگیک لهم قواره و نهستوریه به یکه مین فرهنگ ده ژمیری دریت له بواری فرهنگ به هردو زمانی کوردی - نه روویی

خاتمو روشنای م محمود لیپرسراوی ژنانی کورد  
له تاراوه‌گه له بەرلین گوتی: ئاماده بیونی قبیله لهم  
پیشانکایه له کەل چەند خوشکیکی تر به جلی کوردى  
زیاتر بوبه مايهی سەرنجى ئۇوانەی سەھرانى بەش  
کەردستانىان كرد من بەش بەحالى خۆم زۆر دلخوشم  
بە بیون و ئامادەگى كورد له جۆزه پیشانگاياد.  
ھيوادارم كە كورد له هەممۇ بوارەكانى تر له جىهاندا  
بەشدارى بىلت. نۇوسەر ئەدیب چەلکلى گوتی؛  
دلخوشم كە ئەمەرۇ دەبىنەم كورىد ئەو جۆزه حزورەي  
لەو خۆپیشاندانه روژئىنېرىيە مەزنەدا مەيمە، چونكە  
بۇونى كورد بەم شىۋىيە ماناو مەزايىھى كى گۈنكە بىز  
پېتىسەئ ئاستى روژئىنېرىيە كەلەكمان. ■■■

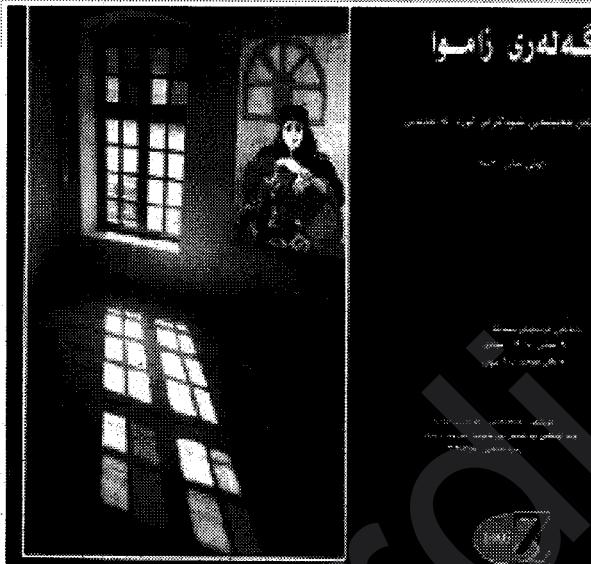
برتریه‌ی ... بخود پهشداری پیشانگای .....  
هرهودها خاتون نادیه سه‌گر که بیشه‌درینکی تله‌فیزیونی  
کوچیتیه و سه‌سیاره‌ت به پهشداریکردنی کورد گوتیه:  
ئامزرا زور داخشم که دهیتم کورستان له دواي  
ئو. همه‌مو روزه ناهه‌موار و تاریکیه به‌سر ئام  
کله ستم دیده‌یدا هات، له سینه‌ری ئازادیدا  
هـنگاوی گوره ده‌هاویزیه و به ئازادی گوزارش له  
خواسته‌کانی دهکات.

نۆر خۆشحالم کە کورد دەپیمن بەشداری لەم خۆپیشاندانە رۆشنیبرییە مەزىتە دەھکات، بە تایبەتی ئۇوهى بۇمن بالکىش بۇو کە ئالاى گەشاوە و جوانى کوردستانم بىنى لە بېشەكىدا دەشە كاچىوه. ھیوارام کە کوردستان لە ھەموو بوارەكانى تر بەھەمان ھەناس ئاماھەبۈونى ھەبىت.

لە چوارم رۆزى پېشانگاڭكىدا چەند سەمینارىيىکى جىا جىا لە يەش كەتىيەخانەكەدا بىز يەرىزان ھيرمان كە نۇرسەرەتكى نەمسائىيە و كەتىيەتكى بەزمانى ئەلمانى لە سەر کورد نۇرسىيە ھەروەھا سەمینارى دووهەم لەلایەن رىزىدار دكتور فەرياد فازىل پېشەكش كرا ئاوازەتكى سەمینارەكەش بېرىتىبۇو لە سەر چەند لايە

کارو چالکی هونه مرمه زداني کورد له گەلمەرە راموا

گلہری زمیں



ساردانی موزه‌خانه‌ی لوقه‌رم  
کرد له پاریس و ئو تابلیزیانه‌م  
بینی که پیش بیست و پیتچ سال  
له‌مه و بر له شاری سلیمانی له  
دوروتوئی کوراسه و بلاکواره‌یدا  
دهبین خونینگ بوو که مرۆف  
له راستیدا ئو تابلیزیانه دیده بکات  
وه لیتیان وورد بیتهوه، جاریکی  
تر که گرامه‌وه بیو سلیمانی  
و کاری هونه‌رمندانی کوردم له  
کله‌ری زاموا بینی ئو کائتش  
ئم بچوونم ههبوو، کاری  
هونه‌رمندانی کورد کەمتر نیبه له و  
تابلیزیانه‌ی که له موزه‌خانه‌یدا  
دانراوه بکره گهوره تریشه،  
قوتابخانه‌ی جیا جیای لئن بزتووه،

کونه خوئینکی زور به تام و چیز  
بمرده و ام له خیالی هونه مرمه ندانی  
شیوه کارانی کوردا هه بیو... ئوشیش  
بوونی گله ری و موزه خانه و  
هزلی هونه ری، که بیتته ژوانکی  
هونه ری و هه موی هونه مرمه ندانی  
کورد به لاؤ و پیش او و کو  
پیکاته و له حاله هونه ری بیهدا  
که چەندین قوتا بخانه و ری باز  
و تەکنیکی نوی و ریالیستی  
سەرەممى تىادا هەلقۇلاو..  
بە ژیانه و مۇ ئو بالەخانە یە کە  
ئەمرىز چەندین تابلوی جیا جیا  
تىادا نباشىش كراوه.. مرۇش کاتىك  
سەردىانى گله ری زاموا دەكەت  
زور تابلو و هونه مرمه ندى دۆست و  
ناسیمار و ناودار و لاوى هونه رى  
خوپىن گەرمى تىادا دەبىتت.  
هونه مرمه ند روستىم ئاشا پېش ۱۴  
سال لەمە و بىھر يە كەرمۇگۇرى  
هونـار، لە هەولىر دەمبىنى  
زور سەر قال و پەر دۇسەي بىو،  
ئەمرۇش لە سىيەھىر زاموا دا  
ھەر ئەو هونه مرمه ندەيە کە چۈن  
تەجىھىمىشت ئاواش بىتىمە و  
يە سەر قالى و گەرمۇگۇرى  
خاونەن زور لە پلان بىز خزمەتى  
كولتۇرى كوردى، هەر لە زاموا  
شىوه کارى كوردى، هەر لە زاموا  
چەندىن قوتا بخانە تايىھىتى و  
تەکنیکى جىا جىا زور داهىتلى  
گەورە دەبىتت، لە سالى ۲۰۰۰

## دابکی و مختصر

تیر روشان

هرگ بگذره فریاد رفایم خدمتکه دمکوئات!  
له چواردهورم چریه چریه نازاره کان دین، هینده سده  
لن شنیوانون مه‌گهر تنهای خوم بزامن له کام شوتور  
جهستههم سمر همدلیتن. هرچهند ده کهم پیتم شهربزم  
بیشان بلیم خو یکوه له جهسته من؟ بوچی هینده به  
نازارم خوش حال؟  
خاخ له زمانه، همتا دویتن بمو له سه پیستی سیپ  
و ناسکم موجورکهی نازاردیان پیتمادا ددهیتا. یئیشان  
له پاش ئوهودی گه سیحری زیانم به دهیماندا نا، همه  
به زویندیتی خدریگه دهمینیز. درو ده کهم گهر بلیدن  
دهترسم لهم مردانه. منیک که چیانی ووره بهر ز مندلار  
سه رستگم بیت و تاوی کانییه سازگاره کان شیری  
ممکم بیت، کن دهتوانیت من میوانی ئهو ئیز خاک  
کات که خوم همویتی بم؟  
کمولاهی که نامن و همهشه له دلی یغمده

کوللهی که نامن و همیشه له دل یئمدا  
لغدوانا  
دھینم له دوره هیشتا رہنگی سورو گرہی دیت. دھینم  
ھیشتا سنگی کجھ نازدارہ کالم گولھی تھنگ لینان  
دھرسیت و دل قہلغانی کے بُ تیری چاوی دلدارنگ دروست  
کراپو، یمیرہ گوللهی دووڑمن دھیتک! دھینم هیشتا  
کوپرانی شوپش، ورہ وہ ک چیا اسما، هاواریان دومنی  
بن ورہ کردووه و له دوا ساتی همناسه شیاندا هیشتا  
کوردستان یان نهمان وہ ک ناممھی بولبل به گوئی  
ستھنکاردا دھجیتن. تاخ بُ ئو حمیرانی که پیامان  
ثارادی بُ مدرگی خُوی دھھونتھوو!  
**کو خمباتی که پئی دھلین خوشبویستی**  
رور لایو دل تھنگ هاتونهته دیدارم و سوچدی  
ثارادی منیان له فرمیسکی چاویان قفتیس ماو کردووه.  
مه گھر کیلی پیرمه گروون ٹاسا ندبهم، گھر ئەم گاوندیان  
بے خنددیه کی ناسک نه هیتمه دی. دھلین خوشبویستی  
جوانه هفتا کھس پئی نهانی. کانیک که چربه و ووشے  
نامسلک کان کھوته گوئی باوکی ستھنکار، تھنبا فرمیسکه

کورد به شداری پیشانگای نیو دهوله‌تی کتیپ له فرانکفورت ده کات



دکتر نه محمد به روزاری از رئیس حکومت هرمن کردستان، له سان ناینده له سایه و وزارتیکی روشنی بر مینه دهدین قهوارمی نه میشانکایه فراوائتر بکهین

پیروز دهستان و دهستاخشی له ٹاماده کاران دهکم له  
کوکتایی داوا له هردو پارتکه کی کوردستان دهکم که  
مهولیدن سهنت رینکی را کیاندن له ٹوروپا دابمز زرین  
چونکه نامه و مک پیداویستکی سه زدهه بز نیمهه  
کورد. مامؤسنا مستفا سالح کاریم جینگری سه زوکی  
سندیکا روزنامه نوسانی کوردستان که نیستا  
به سمردان هاتوته ئەلمانیا و سبارهت به پیشانگاکه وقتی:  
بیبورونی کورد لهم جزره بواره نینووه له تینهدا کاریکی زور  
چهاک و گرنگه بز نووهه دهنگی کورد زیاتر بگات جیهان.  
هر چهند و مک من ناکارام چهند سالیک له مهومه ویر چهند  
گنجهنگی کورد به نیمکاتیکی هزارانه به شداریان لهم  
پیشانگاکهدا دهکد بهلام لاسایه حکومه تی هرینی  
کوردستان و ئیمکانیاتی حکومهت من زور خوشحال که  
ئام سال بهم شیوه ساردانی ئام پیشانگاکه دهکم  
هر چهنده خالیش نیه له کم و کورتی بهلام باده هیوابام  
که سالی ئاینده سالی یه ککرته ووهه هردو پیشانگاکه  
بیت، بز نووهه به خیتابیکی یه ککرتووی کوردی و  
به شداریکردنی هامو ده زانی چاپ له کوردستان  
ئام پیشه کوردییه ئاوه دانتر و جوانتر بکین. هر له  
دیمانه کاناندا چاوم به هانی تولیه به برقیه بردی  
دهنگاکی چاپه منی الهرام ی میسری کووت، سهبارهت  
به راو بچووشی به شداریکردنی بېش کوردی گوتی:  
نیمهه خوشحالین که ئامروز دیبینن که کوردیش له تهک  
همو و لاتانی جیهان به شداریان لهم پیشانگاکهدا کردووه  
و هیوابام که له ئاینده بتوانین پردىکی روشنبری  
لە کەل دەزگاکانی چاپه منی کوردیا بکرین و پېززیبايى  
له برايانی کورد دهکم. هروهه خاتوو ئامانی عليوه  
کارمهند له وزماره تی راکی یاندنی کویتی گوتی: نیمهه  
و مک لایمنکی رسمي حکومه تی کویتی به شداریان لهم  
پیشانگاکهدا کردووه. زور خوشحال بیبورین که باشکەی  
نیتمه هاوستی باشی کوردییه.

پاشان نووسه و روزنامه‌نووس مامۆستا چه‌مال خەزىتەدار كە يەكىنگ بىو لە ئامادەبۇوان سەرنجق و رايى خىزى بەم شىتىيە دەربىرى و گوتى : بەراسلى بۇونى كىردى لەم خۇيپىشاندان نېز دولەتتىپ، خىزى كارىكى زۆز كىرىنگە بۆ ئىمە كورد و بۇونىڭ ڭۈزەپىشانكايدىش لە تەك و لاتانى دونيا، پىتىناسىيەكى رۆشنىيەر كوردى كەورەيە بۆ تىزىكۈونو وە لە كولنۇرۇ نەتە وەكانى تىر خەزاناساندمان بە دنیاي شارستانىيەت و ئاشنا بۇون و ناسىنىيەشىنىيەت زۆر لە نووسەرلەنلىق جىهان و ھيوادارم ئىمەم جىزە هەنگاواهە مىشە بەردەۋام بىت. ئى دەكەين و لەو ئامادە بۇونە.

ههروههها کاوه م محمد سه رفوسه هری کور دستاني نوي  
که نيسيا به سه دران هاتو وته ئالهاني و زهرا باره پيشنگاکه  
گوئي: ئامه جاري يەكمه سه درانى پيشنگاکيەكى  
تىنيو دهولتى بەم شىوه فراوان دادا بگەم، بەشىكى كور ديدىش  
لەم پيشنگاکيەدا بىيىم ههروههها حزوريكى بەرچاوش  
لە روناكى بيرانى كەلەكەمان بىيىم ئەمە وەرچەرخانىكى  
كىرىڭە بۆ بىز اقى رووناكى بىرى كەلەكەمان و ناساندىنى  
ئاشتى هۇشيارى كورد يەكلانى جىهان، لە كاتىك دا  
ئەمرو سەرددەمى ئالوگۈپ كەرنى كول تورە جياوازەكانە  
لە چوارچىوھى دىيالىكى شارستانىيەت دەستخۈش  
لە بېتكەرانى ئام پيشنگاکيە نەڭكم و ئىيمەش وەك  
رۇزئامەن تووس ئوهى بىتمان بىكىرى درېغىغان بۆ ناكىيەن  
پيشنگاوانى لەم كاره بېرۋەزەيان دەككىن. بۇ لا يەرمى ٧



دکتر هریاد هازلیل روزی چوارم فارهنه کنی نه تماشی - کورونی که پیش له دمسال نهاد و خواندنوکردن پیشهه کیشامد، پیشکاش کرد

کلم بهش کوردیه بوزانه ویک و گشه یه کی زورو و،  
به قهاره یکی فراوانتر به شداریان لام پیشانگایه دا کرد،  
وک زری کتیپ ياخود پاتنایی زه ویک، گول  
بزیتیکی به رجاویش له پدرپسانی حکومتی هریم  
له لوانه دکتور ئیتماد به رواری نویته ری حکومتی  
هریم (سلیمانی) و روزنامه نووسان و روئانکیران و  
زشنای کورد تاما ده بیوون. له چوارم روزی پیشانگاکه  
سسه ردانی ئهم بهش کوردیه کرد و لوهی چهند دیدار یکم  
له گهل به شداریوان و میوانان سازدا سه باره ت به زیارت  
ناشنا بیوون و ئه و لاینه ناهی به شداریان له سازدانی ئه  
بیشش کوردیه دا کردووه، سهرتا دکتور ئیتماد به رواری  
نویته ری حکومتی هریم گووتی: بیگومان ناما ده بیوون  
هزگاییکی چاپمه نه کورد له پیشانگاییکی نیوهدوله تی  
کاریکی زور گرنگه و هلیکی زور چاکه بز ئه و  
نزووسه رانی که بهره هکانیان به کوردی و زمانه کانی  
غه بیره کوردی بلاوده کنه و. ئیمه وک حکومتی  
هریم به گارمی پشتیوانی لوه جزره چالاکیانه ده کهین  
و وک هذانی حکومه تی هریمی کوردستان "تیباره دی  
سلیمانی" به هاوکاری کردنی ثوالیه نانه هی هه اسوان به  
سازدانی ئهم پیشانگایه، هاوکاریه کی زوری ئه و بهش  
کوردیه کردووه، و پهنا بخوا له سالی ٹائینده له سایه هی  
هذاره ذینکی روزنبری به گرفتو همول ده دهین قواره دی  
لهم پیشانگایه فراوانتر بکهین و کاره کانمان زیارات په رهی  
بددهین و هاوکاریه کانمان په تو تریکه بکین، له پیشانگایه

باشنده‌مان زورترین دزگای چاپه‌مانی به شدار بکین.  
شیمیه‌لایه‌ن خومناوه و هک حکومه‌تی هاریم ههول  
دهدهن نازه‌ترین ظامیری چاپ بز کوردستان دابین  
بکین. هروهها سوزران یاه که یهکیک بوله  
هه اسوزرینه‌رانی به شده‌که و سه‌باره به پیشانگای ئه  
سالان گوتی: شیمیه و هک ناو‌هندی روشنیری کوردی له  
شاری مانه‌ایم ئهمه بز سالی دووه‌مه که به شداری له  
بیشانگایه نیو دوله‌تیدا دهکین. ئه مسالیش توانيمان  
به‌هاکاری و هزاره‌تی روشنیری ئیداره سولیمانی  
به‌هاردنی به‌شینکی زور له کتیب و بلاوکاره‌ی ده‌زگای  
چاپه‌مانی سردهم و خانه‌ی هرگزبران به‌شداریه‌کی  
چالاکتر و خورتر له پیشانگایه بکین و نزیکه  
کتیب نمایش بکین.

پ: ترخی کتیبه کان چنže؟  
و: نئمہ نزخنگی هر زانمان دیاری کردوه بز ئوهی خوینیر زیاتر بتوانی چەندنیکی چاک له کتیب و بلاوکراوه بکپی. وه تائیستا خالکى رۆزۈش بە تەلەفۇن پەيوەندىيان لهكىدا گرتۇوين بز ئوهی كتبىيان بز مەلگرىن و بە پوست بېيان پەوانە بکپىن. وەك دەزان خەلکانىك ھەن لەم ولاته لمپەر ئىش و كار ناتوانى بىتنە سەردارنى بىشانگاکە بۆيە ئىمەيش داواكارا كەنائىيان بز جى



ئۇرسىنى ئېتىۋەس ظايمەن  
عەمۇ موسا چى ئەكىد  
لە كوردستان

تلنین هدکس و کالتاوی سیاستی مکان نهشتنی  
ذخیری راکتی تغایر، هر خوشمان تلنین :  
تیوهی سویعتی راستیه پلام ته مجاهه همور  
نهو کالتاو گهپی عمر موسا ل سیردان کهی  
بر کورستان به راسته برو، لهوان کاتنی  
له کوتکره روژنامه روانیه کهیدا له هموایز به  
نامه میرونی بهترین مسعودی دیاری ای سیردان  
کورستان له وله ای پرسیلاری بکره له  
روژنامه تو رسکاندا و مختن روژنامه تو رسکه  
تاری انموله تئی کردی ای برد، شاو بیرون عمر  
موسای وئی، تکوهی تمیجاهه باسی دمه لنه  
کورده شنکات نانی بعریانکی ثلم ثواره همی  
نادمه نی.. تکوهه بیز خزی ته لیستیک برو شاره دی  
با کمال کهکشان

له میانه سردارانکه بز کورستان  
عمر موسا توان کانی در به گلی کوره  
شانجامدراون و همکو گیمانیان و نهنان  
کتره کومله کانی نهک هر ثباته همکرد به لکه  
و لام داو اکاره بکسی ساره کن پهله ملیشی  
نه دایمه بز شوه هی سه رانی هملیمه بکات  
تهدات سه رخوشی له گلی کوره همکرد  
بز ثار کوره به کوزمه لاهی بارزانه کان که بهم  
دوایه دوزرانه و. تهناه له میانه باسی  
له زانکانی کردنی ساددام و تی: ثیمه به دوایدا  
نه چین چوتکه شتیکه تازه و به لامانه، نیدی  
هیچی تری ثیوت سهیارهت بعوهی دادگاهیه کی  
عادیانه یه یان نا، یان سه دام شایسته چیه  
بر ثار و توانانه بزی کوره به نشامی داون ..  
ثار کاپرایه که له ثاست ساره که دهوله و  
برزیزیانه، بکره سرمه کوکمه بیکه که  
کورآشت له همرو ولاشی عزم دهکات له  
ثوقیانوسه بز کندار، به بی سلکرته و له نار  
هزلی پهله میانی کور دستانها تکویله له کوره دی  
کورستان کرد، و تی کورستان به شیکن کردنکه  
نهک تهناه له عراق به لکه له همرو جیهانی  
عڑه یه، ثار هولتسته شوختیه له دهسته  
نالاندمان و هیشتا ئه تالین ..  
خزرکه عمر موسا هر زهاتیا، نهک و هک

خوشی و قی : دره نگ بیت باشتره لوهه هر  
نه بیدهیت . مینیش کلیم روز جار هر نه بیدهیت . زنر  
باشتره لوهه دی یا شویه بیت ، ذوقم خونکه  
خواست نهار کاته ای له نار هزار پهله مانی  
کوره ستانیه که فسانه ای کرد لوهی بوبام ،  
خشم که رازم لک جیانی چه بله بیزان و دستخوشی  
کردیش چیم نهود ، نه موت : نه پهله مانه ای تو  
لئی دالنیشت و بیت کوره دیه ، به خوبیت شه میدانی  
ریگه که رزگاری کوره ستان دامه زراوه ، پا کانی  
له نیسک و پرسکی قوره بانیانی هله بجه  
و بادینان و قوره بانیانی نه تفقال و گزره به  
کرمده کاهن . نهار خلاکه ای لمسه ری راومستاویت  
و نه لیت بمشیکه له نیشتمانی عذرمه بی چهند  
کوره دی و شاخه کانی نه گر بینه زمان به  
کوره دی قسه نه کن . نه شت و گرد و دوله کانی  
نه گر بینه زمان که هر ره قیب نه لینمه و .  
به لای منواره سردارانی کابرایانکی له جزوی  
عفتر موسا همیچ کرنگیانکی نیه جگه لوهه  
هات و نیهانه کردین و له نار پهله ماندا و  
چه چله شی بز لیدرا . . . ■■■

به کوردی بدوی، به کوردی بخوینه، به کوردی بنووشه، به کوردی بیربکه رهوه!

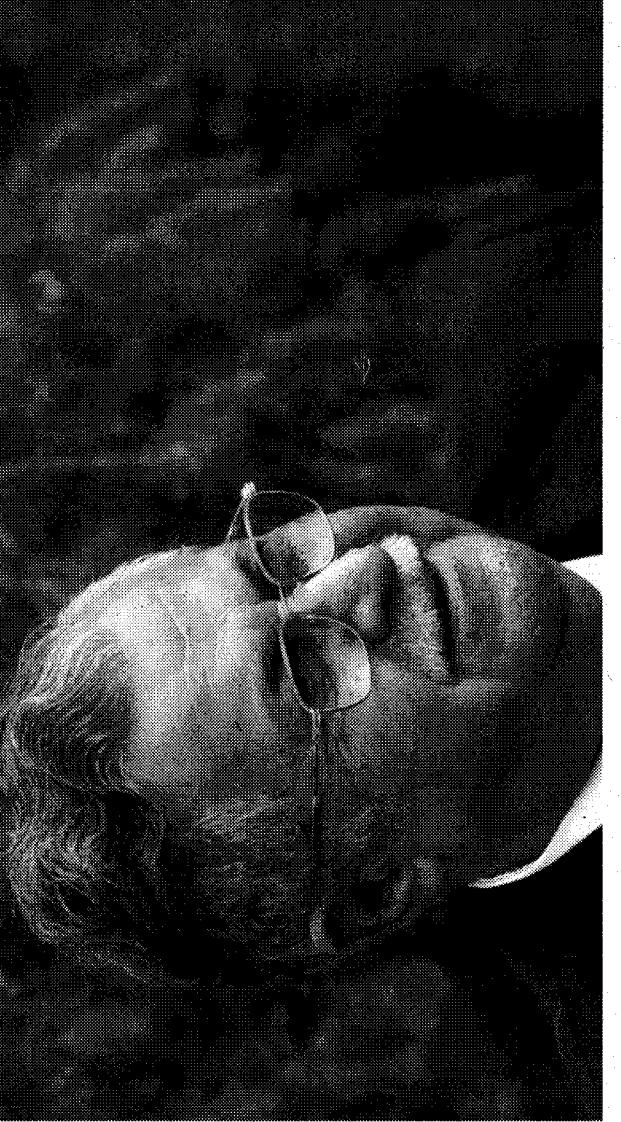


ପୁରାଣକାଳୀ ମହାରାଜା ମହାନାଥ ପାତ୍ର  
ପାତ୍ରରେ ପାତ୍ରରେ ପାତ୍ରରେ ପାତ୍ରରେ

A high-contrast, black and white photograph of a person's face. The face is mostly hidden behind a large, semi-transparent watermark that features a stylized dollar sign (\$) symbol. The watermark is oriented vertically and has a halftone dot pattern. The background of the image appears to be a dark, textured surface, possibly a wall or a piece of furniture.

This high-contrast, black-and-white photograph depicts a cluttered indoor space, likely a storage or utility room. The foreground is dominated by a collection of shoes and boots, some arranged in neat rows on shelves and others scattered in piles on the floor. The lighting is stark, creating deep shadows and bright highlights that emphasize the textures of the footwear. In the background, the room continues with more shelving units and what might be a vehicle or large piece of equipment on the right side. The overall atmosphere is one of disorganization and abundance.

بـهـ كـهـ مـهـ وـ بـهـ كـهـ دـهـ مـهـ دـهـ دـهـ بـهـ كـهـ دـهـ دـهـ دـهـ



سه روک تاله بانی: سه ردانی بارزانی بو کوشکی سپی،  
دانانده به ناسنامه کور دستانی عیراق

ههارچي له تواناماندا ههبي، بو خزم ههتكروني پرسى لنهفال و قور بانيانى كله كەمان و خزم و كەس و كاره كانيان به كاري دېنىن

سهر دانی نهاده مبارعه بارز ازی بو نهاده مریدکا، سهر کهونته به رو خور

سعود بود و پوچه له بلهه دهستوره من لذیتم کرد  
که تمیرکاره کل شو و که سانهه که ناوی ولاطکی ثازه  
و پیوکاری دهکن جهانی سرور زد پیشکی روون  
و تا شکرانه همه درباره لاذده عیاق که اندیع  
زور میلت و تائیین جیاواز هن دعوان به شادی و  
ثاشتی بین، جهانی رسزک به خیریت شده و قبکی  
که دریه بز پیشه که جهانیت لذیت.  
پاشان غرموزی له سرزک لذیتنی کرد  
میتوان

لرست می‌گردید و از پنجه خود برداشت و پنهان کرد. این رفتار از او را بسیار خوب نمود و همچنان که او را در آن حالت دیدند، همه بسیار شوک شدند. این رفتار از او را بسیار خوب نمود و همچنان که او را در آن حالت دیدند، همه بسیار شوک شدند.



ساده سس نهیں پیدا کر دیں۔ میرے سارے روز بارانی ہے۔ .....  
سلوکی پوشن، سلیمانی سرزوک بازنانی دکھم، سرزوکی هدینی  
پا خیز هاشمی سرزوک بازنانی دکھم، سرزوکی هدینی  
کورنستینی عیناً، کے پیاریکی زندگی غیرہ و  
تازا، پیاریکی بہادرنگار ستمکار پوچھتا، تمہر دو  
پارکی خونی لمپرداری، تاگدار ملوکی و مکم کام بادر لک  
مشتنا نام پرکی لمپردارا بولی، شقاوہ کانی سداد دلم  
دہیاگرت و دہیاگوشت، مشتنا زندگی ناسودو دکھ  
تو جلوپرکی پوشیدہ لبڑہ، جو کہ نئیمہ ولاتیکی  
تباشی، مل اخراج خدا شہر، وہ سیستہ  
نمایاں، مل اخراج خدا شہر، وہ سیستہ

گفتو گوییکی زدرا باشمن کرد، چنانی سه روزگ زدرا به دهکات، جونک تپشنا عیراق و لاتینی تازاده شد.

پیشوازی کوشکی سپی له  
بلانه، ته کنایه، نشاد کدو

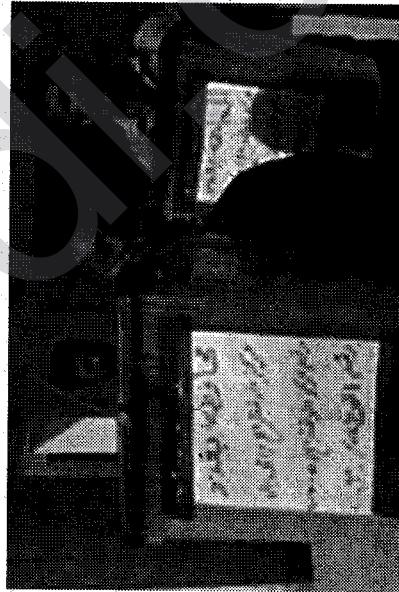


**ثالايزش، واته (ثالای کوردستان) الابهین.**

**۱۰ شنوو سی دستور**

- PNA - کوسپیزوی سربه خودی بالی هایزارنکان له غیراق نه مرد ل کونکر میکي روزنامه نو رسیدا له باغداي پايانه خت به بهشداري هاردو باريزان "حامده" حوتسي "دو" پاريزان "جېنېزى" سەردىكى كوسپیزوی پالا و نكزور فەيد ئايلىرى كەپىزىچى رسمى كومسيون رايلاك ياند كە دەستورسى دەستورى عىزاناق كە له ۱۵ ئىتمام مائىكىدا دېغانلىقى المسار ئەمەمدا را به رىۋى ۷/۸ / ۴ / ۱ لە سەر تاستى يېشىتىنى سەركوتنى بە دەستەتىنا، فەردىد ئايلىار لە دېزىدا گوتى: پۈرسەدى دېغانلىقىم و پاسىند كەندى دەستور ھەتكەيىكى كىت "بۇوه بېر عىلاقىتكار" بە "پالى" ياخود بە "ئەخپىزى" تېلە سپارى ھامولىك دەھكىلەن بە دەستورى دايتىت، تېلە كۈزۈكىنى عىزان قۇيىشان ئەور قۇتۇنە بېرىن، بۇو سپورلىسىنى تەويىكىردنىكان و قىيمە قىزىمهلىتكەركارى سپورلىسىنى تەويىكىردنىكان و قىيمە قىزىمهلىتكەركارى بىكەن كە "لە" دەستەتىدا ئەنچامى زىزىۋە كەنلىكىن زالابۇن، تەنھا باردىڭىلى تېلە ئەدەپتىت كە پاردىڭىكان زالابۇن، تەنھا باردىڭىلى تېلە ئەدەپتىت كە چارهنووسى دەستورىدا كە يەكلەنە كەنلىكىن بۇ دەستورىدا دەر��وت كە لە تەنھا ۹۲ ئەدەپتىت كە داوه و ۸/۵٪ دەستورىدا باردىچى داوه و ۹۲ دەزىزدا ھەدۇدھا گۈمىنى: لە باردىچى كەنلىكتىدا ۱۶۸ هەزەر

رہشناوو سی دھستنواری عیزراق پہسند کرا



# PEYAMÎ KURD

Jimare 60 | Sallî 2 | 28.10.2005

Rojnameyekî heftaney gistiye

یەکەمین و گەورەترین  
دادگاییکردنی کوردیک لە نەلمان  
بە تاوانی پیوھستبوونی  
بە ریکخراوی تیرۆریستی  
ئەنسارولئیسلام

لەپەردەی ٣

سەلاح مەزن نوینەری چاک لە  
کوردستان، دواى بەشداربۇون لە  
کۆنفرانسى عەمان:  
ھەرچى لە توافاماندا ھەبى،  
بۇ خزمەتکردنی پرسى ئەنفال  
و قوربانيانى گەلەکەمان و  
خزم و كەس و كارەكانيان  
بەكارى دىننیں

لەپەردەی ٤

قىنوس قايىق  
عەمر موسا چى ئەكىد  
لە کوردستان

لەپەردەی ٥

بازارەكانى کوردستان و  
دۆكۆمېتتەكانى پىشىلەتكارى  
مافەكانى منداڭ.

لەپەردەی ٦

لە ئەرىشى ھونەرمەندانى کوردستانووه..  
كارو چالاکى ھونەرمەندانى  
کورد لە گەلەرى زاموا

لەپەردەی ٧

کورتەيەك لە زىيان و تىكۈشانى  
مەممەد شاپەسەندى ٢

كە پىشەوايان ئىعدامىكىد،  
من لە چوارچرا دوو سەعاتان  
راوەستام، بۇ ئەوهى ئەو  
دىيەنەم قەت لەبىر نەچىتەوە!  
لەپەردەی ٨

Serok Talebanî:  
serdanî Barzanî bo  
koşkî sipî dannane  
be nasnamey  
Kurdistanî Eraq

Laparey 3

